

**Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare**

2

**Va deveni Moldova
o destinație turistică
vitivinică solicitată?**

2

**Depozitele bancare
sunt în continuă
creștere**

3

Exporturile Moldovei în țările Uniunii Europene au depășit 68%

Exporturile Moldovei în țările Uniunii Europene au depășit 68%. Potrivit agenției INFOTAG, despre aceasta se menționează într-un raport al Institutului pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), realizat cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Germaniei.

Directorul executiv al IPRE, Iulian Groza, a menționat că studiul a fost realizat în baza rezultatelor primului semestru al anului 2018. Potrivit raportului, exporturile către UE au înregistrat o pondere de 68,48% din totalul exporturilor, ceea ce este cu 5,05% mai mult comparativ cu anul trecut. Studiul arată că pe unele capitole de produse, care sunt limitate prin mecanismul împotriva eludării (cereale prelucrate, porumb), au fost deja înregistrate depășiri ale limitelor stabilite. Astfel, cota contingentului tarifar la grâu a fost valorificată în proporție de 94%, la cerealele prelucrate – de 179%, la orz și zahăr – 17%, la porumb – 250%.

“Tendința pozitivă de creștere a exportului de mașini și echipamente s-a păstrat și în anul 2018. Această categorie de bunuri a înregistrat cea mai mare creștere, de 60% și a atins 26% din totalul exporturilor Republicii Moldova în UE”, se spune în raport. Autorii menționează că acest grup de mărfuri care include, în principal, producția de cablaje, practic nu are o valoare adăugată și nu aduce venituri în bugetul țării.

“Aceste mărfuri sunt produse în regim vamal de import temporar, după care sunt exportate, influențând semnificativ indicatorii de creștere a volumului exporturilor către piețele UE. În același

timp, companiile care au lansat producerea acestora în Moldova în ultimii ani creează locuri de muncă în țară, achită salarii la nivel mediu pe economia națională sau mai mare, precum și achită toate taxele în fondul social, medical și fondul de pensii, ceea ce se reflectă pozitiv asupra situației economiei în ansamblu”, se arată în studiu.

Potrivit autorilor, acest lucru “încetinește puțin procesul exodului în masă al cetățenilor țării în străinătate, care a devenit o ten-

dință stabilă în ultimul deceniu, precum și permite să nu se distrugă complet sistemul de asistență socială, sănătate și asigurarea cu pensii a populației”.

Raportul mai arată că exportul de materiale textile și articole din materiale textile a înregistrat o creștere de 25%, iar fructele au fost exportate cu 81% mai mult decât în aceeași perioadă a anului 2017.

“În același timp, rămân nevalorificate exporturile de produse agricole de origine animală, fiind

înregistrată o scădere a exportului de animale vii și produse ale regnului animal cu 14%. Valorificarea redusă a unor contingente tarifare se datorează progresului lent în domeniul îmbunătățirii infrastructurii pentru certificare și testare a produselor destinate exportului și tergiversării implementării standardelor sanitare, precum și din cauza greutăților cu care se confruntă agenții economici în respectarea rigorilor impuse de Uniunea Europeană”, constată experții IPRE.

**Curs valutar
12.09.2018**

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	16.7536
EUR	1	19.4098
UAH	1	0.5961
RON	1	4.1904
RUB	1	0.2389

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLD-PRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

În atenția participanților profesioniști la piața asigurărilor!

Comisia Națională a Pieței Financiare informează despre sistarea adresei de e-mail rcasupport@cts.md.

Cererile privind înregistrarea, modificarea și/sau completarea datelor în Sistemul informațional automatizat de stat RCA Data vor fi expediate la adresa de e-mail: support.rca@cnpf.md

TELEFOANE DE CONTACT:

**Direcția generală asigurări din cadrul
Comisiei Naționale a Pieței Financiare**

**Liuba Bugai, specialist principal: 022 859 414
Elena Botnari, specialist superior: 022 859 495**

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
“Poșta Moldovei” din țară sau
la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agencia “Ediții Periodice” (022) 233740

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Va deveni Moldova o destinație turistică vitivinicolă solicitată?

Fără nici o îndoială, cea de-a treia Conferință Globală a Turismului Vitivinicol, desfășurată în săptămâna trecută în Republica Moldova, a fost unul dintre principalele evenimente economice ale anului.

Conferința Globală a Turismului Vitivinicol s-a desfășurat în Republica Moldova sub egida Organizației Mondiale a Turismului Vitivinicol și a Guvernului Republicii Moldova. Organizatorul evenimentului a fost Agenția de Investiții din Moldova. Conferința a reunit peste 200 de oaspeți de rang înalt din domeniul turismului vitivinicol din circa 60 de țări ale lumii. Este un bun prilej de promovare a imaginii Republicii Moldova pe plan internațional. Iar vinificatorii au apreciat-o drept „un eveniment istoric”.

Este simbolic și locul unde a fost inaugurat oficial evenimentul, Castelul Mimi – primul și cel mai somptuos „chateau” vinicol din Moldova, inclus în topul celor mai fascinante destinații turistice. Situat la 30 de kilometri de Chișinău, Castelul Mimi a fost fondat în 1893 de ultimul guvernator al Basarabiei – Constantin Mimi.

Secretarul general adjunct al Organizației Mondiale a Turismului, Jaime Cabal, a menționat la deschiderea conferinței că este impresionat de „creșterea numărului de turiști cu 20 la sută, un rezultat foarte bun, unul optimist”. „Nu am reușit încă să văd multe destinații ale acestei țări, dar ceea ce am văzut – vinăria Mileștii Mici, bunăoară, a cărei colecție de 1,5 milioane sticle de vin este cea mai mare din lume, ceea ce văd astăzi, acest castel splendid, cu o istorie impresionantă, mă face să fiu încrezător în viitorul turistic al Moldovei. Această țară trebuie să profite de avantajele pe care le oferă această ramură: crearea locurilor de muncă, generarea de surse importante de venit, dezvoltarea regiunilor rurale. Pentru asta e nevoie de implicarea, în egală măsură, a statului și a sectorului privat”, a spus înaltul oficial.

VA DEVENI MOLDOVA O DESTINAȚIE SOLICITATĂ A TURISMULUI VITIVINICOL?

Evident că avem ce arăta lumii. În „Drumul Vinului” avem 15 vinării deschise, iar până în anul viitor vom avea 38 de vinării sau de două ori mai multe decât acum 3 ani. Au fost demarate lucrările de instalare a 156 indicatoare turistice către aceste vinării și alte obiective turistice. Sunt fascinante, într-adevăr, cum avea să afirme Jaime Cabal, vinăriile de la Mileștii Mici, Cricova, Purcari și în urma lor vin altele, care se modernizează, fac ca acestea să devină mai atractive pentru turiști. Sunt tot mai vizitate. Vinul moldovenesc devine tot mai cunoscut în țările în care sunt exportate, în special, în Europa.

„La nivel mondial avem cea mai mare densitate a viilor în raport cu terenurile agricole, iar raportat la țările europene, ocupăm locul șase după suprafața plantațiilor de viță de vie. În ultimii ani a crescut valoarea exporturilor cu aproape 20 la sută în comparație cu 2016, iar datorită Acordului de Liber

Schimb cu UE majoritatea exporturilor merg spre țările UE”, a subliniat premierul Pavel Filip.

„Vinurile noastre sunt cele mai premiate pe mapamond. Avem peste 380 de medalii, în mare parte din aur. Cele mai multe exporturi le avem în Uniunea Europeană”, a menționat secretarul de stat al Ministerului Agriculturii, Vasile Luca.

Și aceste medalii obținute la cele mai prestigioase concursuri este poate cea mai convingătoare carte de vizită pentru un cetățean străin care are o deosebită pasiune pentru turismul vitivinicol.

Directorul Oficiului Național al Viei și Vinului, Gheorghe Arpenin, a spus că sectorul vitivinicol este primul creator de locuri de muncă în sectorul rural. Pentru a atrage cât mai mulți turiști, Oficiul Național al Viei și Vinului, împreună cu Guvernul, organizează diverse activități, festivaluri regionale, evenimente împreună cu vinăriile. Tot pentru atragerea turiștilor, se dorește ca Sărbătoarea Națională a Vinului să fie extinsă la o săptămână. Anul trecut, principala sărbătoare vinicolă a atras peste 100 de mii de turiști

„În doar câțiva ani, grație acțiunilor vizionare ale Guvernului și suportului partenerilor strategici, Republica Moldova a evoluat de la un producător de vinuri mediocre în vrac la un producător de vinuri îmbuteliate de o calitate ireproșabilă, care se exportă în peste 60 de țări ale lumii, inclusiv peste ocean, în SUA. A avut loc, practic, o reinventare a industriei vitivinicole, inclusiv crearea unui brand vinicol de țară, crearea unei instituții specializate – Organizația Națională a Viei și Vinului – direct responsabile de promovarea vinurilor moldovenești, desfășurarea unor campanii ample de atragere a turiștilor”, constata Karen Hillard, șefa Misiunii USAID în Moldova.

Dar, mai spunea înaltul oficial, „acum e nevoie ca aceste rezultate să fie consolidate, iar noi oportunități de dezvoltare a turismului în Moldova să fie identificate. Și aici experiența țărilor care au avansat în domeniu, și reprezentanții cărora sunt astăzi în această sală, este crucială”.

Avem vinării deosebite, mănăstiri, locuri istorice, ceea ce ar forma un pachet atractiv pentru turiști. Dar ele trebuie puse în valoare, incluse într-o rețea, care ar da posibilitate turistului să viziteze mai multe obiective. Le-ar face mai atractive includerea în rute de turism comune cu România și

Ucraina, astfel ca cetățeanul străin care vine în aceste țări să fie atras să viziteze și Republica Moldova. Infrastructura iarăși este o problemă, în special drumurile. Costurile mult prea înalte, inclusiv de cazare, uneori chiar mai înalte decât în țări cu o tradiție turistică de sute de ani. Și, desigur, promovarea destinațiilor turistice de la noi. Este necesară elaborarea unor statistici privind consumul turistic, adică costul serviciilor de care au beneficiat vizitatorii.

La sesiunile conferinței au asistat circa 30 de jurnaliști și bloggieri străini, care au relatat prin prisma propriilor impresii cele mai interesante activități. Este clar că astfel Republica Moldova devine mai vizibilă. Dar sunt necesare și alte acțiuni de promovare, inclusiv prin intermediul ambasadelor. Tot mai multă lume care vine în Republica Moldova sau pleacă peste hotare preferă să se informeze din Internet, mai ales că există o ofertă foarte variată în acest sens, și acest instrument de promovare ar trebui să fie folosit cu mai mare insistență.

DATE STATISTICE DESPRE SECTORUL TURISMULUI

Conform Organizației Mondiale a Turismului, turismul generează o cifră de afaceri de aproximativ 1300 miliarde USD, ceea ce reprezintă 10 la sută din Produsul Intern Brut global, 30 la sută din exportul total de servicii ori 7 la sută din total exporturi, iar unul din zece locuri de muncă este generat de turism. Aceasta este industria cu cel mai alert ritm de creștere pe plan internațional, triplându-și încasările din anul 2000 până în prezent, iar OMT prognozează menținerea acestei tendințe până în anul 2030.

Sectorul turismului din Republica Moldova are un potențial de dezvoltare enorm. În doar câțiva ani, țara noastră a evoluat de la titlul de cea mai puțin vizitată destinație europeană (2013, Lonely Planet) la figurantă în cele mai importante topuri ale destinațiilor turistice, recomandate călătorilor (2017, National Geographic, Huffington Post, Trips. Com).

Anul trecut, Republica Moldova a înregistrat o creștere cu 50 la sută a numărului de cetățeni străini care au vizitat-o, față de 2015. Tot în 2017 pensiunile rurale au înregistrat de trei ori mai mulți vizitatori față de acum 2 ani, numărul vinăriilor care oferă servicii turistice s-a dublat, iar numărul vizitatorilor de destinații turistice vitivinicole a crescut cu 20 la sută.

Vlad BERCU

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 24.08.2017 a fost acceptată hotărârea privind înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a radierii valorilor mobiliare emise anterior de 65 de societăți pe acțiuni, urmare a radierii acestora din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Boris Erusevski

Cerințe pentru persoanele antrenate în activitatea de intermediere în asigurări și/sau în reasigurări

În temeiul Legii nr. 407/2006 cu privire la asigurări, intermediarii în asigurări au obligația să corespundă cerințelor profesionale și condițiilor de pregătire și experiență potrivit funcțiilor deținute, responsabilităților și imputernicirilor în baza cărora își desfășoară activitatea și să dețină, după caz, certificat de calificare eliberat în condițiile Regulamentului privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 49/5 din 30.09.2016 (Monitorul Oficial nr. 399-404/1949 din 18.11.2016).

Actul normativ menționat stabilește cerințele de pregătire, competență profesională și experiență a următoarelor categorii de persoane:

- 1) personalul propriu al asigurătorului;
- 2) personalul propriu al agentului bancassurance;
- 3) administratorul brokerului în asigurări și/sau reasigurări;
- 4) personalul propriu cu atribuții de intermediere al brokerului de asigurare și/sau reasigurare;
- 5) agenții de asigurare persoane fizice;
- 6) administratorul agentului de asigurare persoană juridică;
- 7) subagenții.

Astfel, CNPF în mod repetat sensibilizează atenția persoanelor vizate, că termenul de conformare cu cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări expiră la data de 18.11.2018.

Pentru informații suplimentare urmează să vă adresați la:

– **sediu CNPF, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77;**

– **persoanele de contact:**

Guzun Daniela – secretarul Comisie de atestare, (022) 859 – 493

Ciobanu Tatiana – șef al Direcției generale asigurări, (022) 859 – 481

<http://cnpf.md/md/infcur/>

Experții PwC vor ajuta Moldova în eficientizarea managementului întreprinderilor de stat

Experții firmei de servicii profesionale “PricewaterhouseCoopers” (PwC) vor ajuta Moldova în eficientizarea managementului întreprinderilor de stat și atragerea în republică a companiilor mari din domeniul tehnologiilor informaționale (IT).

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii, aceste subiecte au fost discutate la Chișinău, la întrevvedere ministrului Chiril Gaburici cu reprezentanții PwC.

El a spus că Guvernul analizează diverse posibilități – concesiuni, parteneriate, privatizări ale întreprinderilor de stat.

“Considerăm că întreprinderile de stat trebuie să fie obligatoriu profitabile și, în acest sens, trebuie să soluționăm problema eficienței managementului. Contăm pe suportul și recomandările PwC în eficientizarea managementului întreprinderilor de stat, în impulsivarea proceselor de privatizare rațională și cu efecte pozitive de lungă durată, pentru că aveți experiență la acest capitol”, a spus Gaburici.

Reprezentanții PwC au menționat experiența obținută în privatizarea mai multor companii din România din sectorul energetic, care acum sunt profitabile. Experții au apreciat efortul Guvernului Republicii Moldova de a îmbunătăți condițiile de activitate pentru mediul de afaceri.

“Am fost plăcut impresionat să constat că Republica Moldova a reușit să adopte un set de măsuri fiscale, pentru a facilita activitatea industriei IT. Este un lucru foarte bun, iar rezultatele vor fi vizibile în timp. Deși se reduce povara fiscală, veniturile la buget vor crește, pentru că mulți vor începe să activeze legal. Ați făcut un lucru extraordinar atunci când ați introdus impozitul unic pentru parcurile IT (7%). Sunt convins că Republica Moldova, având resurse umane deosebite în sectorul IT, va fi un nou model de succes în acest domeniu”, a subliniat Ionuț Simion, Country Managing Partner, PwC România.

Părțile au convenit asupra elaborării unui studiu de impact privind sectorul IT, vizând evaluarea rezultatelor de implementare a reformei IT din Republica Moldova, la un an de la punerea în aplicare. Experții PwC vor veni cu sugestii și recomandări privind valorificarea la maximum a potențialului acestui domeniu.

INFOTAG precizează: “PricewaterhouseCoopers” este o rețea internațională de companii care oferă servicii profesionale în domeniul consultanței și auditului. Aceasta a fost înființată în 1849 și își are sediul la Londra.

Depozitele bancare sunt în continuă creștere

Populația și firmele țin la bănci 35,7 miliarde lei în depozite la termen sau în conturi la vedere, în monedă națională, cu peste 3% mai mult față de trimestrul unu, potrivit datelor publicate de Banca Națională a Moldovei. Bancherii spun că de la o lună la alta, moldovenii aduc mai mulți bani la bancă și că viteza cu care cresc depozitele este mult mai mare decât cea cu care avansează creditele.

Curios este faptul că, de rând cu economiile persoanelor fizice, cresc și plasamentele persoanelor juridice care, la sfârșitul trimestrului doi al anului 2018, țineau în bănci în monedă națională – 13,5 miliarde de lei, cu 7% mai mult față de trimestrul precedent. În urma analizei evoluției depozitelor persoanelor juridice se observă că volumul acestora era constant până în 2014 (10 miliarde USD) și a crescut brusc în trimestrul patru al anului 2014 când au fost devalizate trei bănci din Republica Moldova. Ulterior, la sfârșitul anului următor, suma totală a plasamentelor a ajuns la 7,5 miliarde lei. Astfel, se observă cum evoluțiile politice și economice din țară influențează direct apetitul businessului pentru depozite sau pentru dezvoltarea afacerilor.

În urma creșterii depunerilor, pentru a contracara excesul de lichiditate din bănci, pentru prima dată în acest an BNM a majorat norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei cu 2,5 puncte procentuale până la valoarea de 42,5% din baza de calcul, pentru perioada de aplicare a rezervelor obligatorii în lei moldovenești: 16 septembrie – 15 octombrie 2018. Acest lucru înseamnă că din 100 de lei atrași, băncile comerciale trebuie să depoziteze la BNM 42,5 lei. Ultima dată banca centrală a majorat norma rezervelor obligatorii în anul 2017, de la 35% la 40%.

BUSINESSUL ȘI-A CONTRAMANDAT INVESTIȚIILE PÂNĂ DUPĂ ALEGERI

Excesul de lichiditate denotă faptul că cererea pentru credite este anemică, iar băncile acumulează lichidități, dar nu au unde le investi cu excepția VMS și CBN. Ultimele date ale BNM arată că împrumuturile acordate persoanelor juridice rezidente au crescut constant din anul 2013 și au atins cel mai înalt nivel în trimestrul trei 2014 – 41,2 miliarde lei. În trimestrul IV al aceluiași an, reducerea soldului creditelor a fost de 16%. Diminuarea a continuat în trimestrele din anii următori, iar în prezent soldul creditelor acordate persoanelor juridice rezidente este de 24,3 mili-

arde lei, cu aproape 40% mai puțin față de trimestrul III 2014.

Din datele BNM se observă că, deși volumul împrumuturilor acordate persoanelor juridice a fost în scădere, creditele persoanelor fizice sunt în continuă ascensiune. La sfârșitul lunii iunie, soldul era de 8,5 miliarde lei, cu 9% mai mult comparativ cu trimestrul precedent și cu 44% mai mult față de trimestrul III 2014 când a fost înregistrat cel mai mare volum al creditelor acordate persoanelor juridice. Persoanele fizice sunt, de fapt, cele care impulsionează creditarea. În special este vorba de creditele acordate pentru procurarea imobilului în cadrul Programului „Prima Casă”.

Raportul credite/depozite a fost în trimestrul doi al anului 2018 de 54,4% față de 76% în trimestrul IV 2015 când a fost înregistrat cel mai mic raport credite/depozite. Procesul de creditare redă atât necesitatea economiei în realizarea investițiilor, deschiderea din partea agenților economici de a se împrumuta de la bănci, precum și viziunea băncilor cu privire la evoluția economiei naționale în viitor. Or, în prezent, businessul moldovenesc nu se avântă în investiții majore în lipsa previzibilității până după alegerile din iarna anului 2019.

Ultimele date ale Biroului Național de Statistică relevă că în primul semestru al anului 2018 investițiile în active imobilizate au însumat 6767,7 mil. lei. Comparativ cu ianuarie-iunie 2017 acest indicator a crescut cu 7,4% (în prețuri comparabile). În ianuarie-iunie 2018, investițiile în imobilizări necorporale au crescut cu 21,6%, față de aceeași perioadă a anului 2017. Valoarea investițiilor în imobilizările corporale a constituit 6627,1 mil. lei sau cu 7,2% mai mult față de ianuarie-iunie 2017.

Pe tipuri de imobilizări corporale, în ianuarie-iunie 2018, față de perioada respectivă a anului precedent, a crescut volumul investițiilor la următoarele imobilizări corporale: construcțiile inginerești cu 27,0%, la mijloacele de transport cu 22,2%, la mașini, utilaje, instalații de transmisie cu 7,8% și la clădirile nerezidențiale cu 3,1%. Valoarea investițiilor la clădirile rezidențiale s-a diminuat cu 3,7% față de ianuarie-iunie 2017.

Din totalul investițiilor realizate în ianuarie-iunie 2018, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie, care a constituit 35,9%.

În ianuarie-iunie 2018, pentru realizarea procesului investițional, au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au însumat 4727,3 mil. lei, în creștere cu 2,9% față de ianuarie-iunie 2017 sau 69,8% din volumul total al investițiilor realizate.

Sursele bugetare (bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale) îndreptate pentru realizarea procesului investițional au însumat 715,8 mil. lei, în creștere cu 51,3% față de perioada similară a anului 2017.

BĂNCILE STAU BINE CU INDICATORII PRUDENȚIALI

În analiza eficienței sistemului bancar moldovenesc, Dumitru Pîntea de la Expert Grup susține că la sfârșitul lunii iulie curent, principalii indicatori financiari și prudențiali ai băncilor comerciale au înregistrat valori în creștere, atât la nivel agregat, cât și, în cele mai multe cazuri, la nivel individual. Chiar dacă au intrat în vigoare cerințe noi de calculare a nivelului de capital și a expunerilor la riscul de credit, indicatorul suficienței capitalului ponderat la risc rămâne la un nivel adecvat, de circa 27% pentru întreg sectorul bancar, cu oscilații la nivel individual cuprinse în intervalul 19,6% – 63%.

Lichiditatea băncilor rămâne mult peste limitele reglementate, dar și cele recomandate de practica bancară, fapt ce confirmă ameliorarea lentă a funcției de intermediere bancară și apariția unor costuri de oportunitate la nivel de bănci. Chiar și așa, băncile continuă acumularea de profit, acesta atingând volumul de 1,1 miliarde lei la sfârșitul lunii iulie, fiind influențat negativ de pierderile calculate de o singură bancă (BC Eximbank – 40,6 milioane de lei).

Intermedierea bancară înregistrează o ușoară dinamizare susținută preponderent de creditele acordate către persoanele fizice. Astfel, în iulie 2018, stocul total de credite înregistrează un volum de 33,4 miliarde lei, în creștere cu circa 219 miliarde lei față de luna trecută, contribuția cea mai mare fiind asigurată de creditele acordate industriei alimentare (+139 milioane lei) și creditele de consum (+111 milioane lei).

De cealaltă parte, cea mai mare reducere o înregistrează creditele acordate comerțului (-105 milioane de lei) și cele caracteristice sectorului energetic (-12 milioane de lei). Totodată, stocul de credite acordate persoanelor fizice pentru procurarea/construcția imobilului a înregistrat o creștere de aproximativ 88 milioane de lei față de luna precedentă aducând în prim-plan interesul pentru programul “Prima Casă”. Indicatorii specifici calității portofoliului de credite continuă să se amelioreze, iar gradul de acoperire cu provizioane rămâne adecvat. Astfel, la sfârșitul lunii iulie, volumul de credite neperformante a înregistrat o pondere de aproximativ 14,4%, oscilând în limitele 5-35% în dependență de bancă.

Victor URSU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

La Chișinău a fost semnat Certificatul de finalizare, urmare a semnării contractului de vânzare-cumpărare a “Vestmoldtransgaz”

Semnarea Certificatului de finalizare, urmare a semnării contractului de vânzare-cumpărare a “Vestmoldtransgaz”, este un pas mare spre integrarea R. Moldova în sistemul energetic european. O declarație în acest sens a făcut ministrul Economiei și Infrastructurii, Chiril Gaburici, după semnarea Certificatului.

Potrivit agenției INFOTAG, Gaburici a adus mulțumiri statului român pentru asistența oferită și l-a asigurat, în același timp, de toată deschiderea și considerarea autorităților de la Chișinău.

“Acțiunea de astăzi este un pas mare spre integrarea Republicii Moldova în sistemul energetic european. Sper că acest eveniment va fi definitiv în integrarea deplină a țării noastre în Uniunea Europeană. Le mulțumesc încă o dată colegilor noștri din România pentru că sunt întotdeauna mai mult decât parteneri”, a spus Gaburici.

Prin semnarea acestui document, părțile au confirmat că au fost îndeplinite condițiile suspensive privind lansarea construcției gazoductului Ungheni-Chișinău.

“Cât privește impactul și rezultatele acestui efort, vreau să vă asigur că, de fapt, de o piață competitivă a energiei vor avea de câștigat toți – de la consumatorii casnici și cei publici, la agenții economici din R. Moldova, care sunt în căutarea unor soluții ce le va aduce un plus de competitivitate propriilor bunuri și servicii prestate, dar și prețuri mai bune pentru consumatori”, a reiterat Gaburici.

Prezent la ceremonia de semnare a Certificatului, ministrul Economiei al României, Dănuț Andrușcă, a subliniat importanța unui parteneriat economic de succes și accesul la piața europeană a gazelor naturale.

“Este o zi importantă, poate una istorică din ultimii ani. A fost o decizie strategică a Guvernului R. Moldova. Privatizarea “Vestmoldtransgaz” și participarea “Transgaz” la acest proiect a reprezentat continuarea unor angajamente asumate față de relația României cu Moldova. Astfel, R. Moldova își securizează accesul la piața europeană a gazelor naturale, iar România demonstrează o politică economică curajoasă, subliniind importanța unui parteneriat de succes”, a afirmat Dănuț Andrușcă.

INFOTAG precizează: Contractul de privatizare a “Vestmoldtransgaz” de către compania românească “Transgaz” a fost semnat la 28 martie curent, după ce întreprinderea moldovenească “Eurotransgaz” și compania românească “Transgaz” SA, ca asociat unic, a fost anunțată câștigătoarea concursului de privatizare a “Vestmoldtransgaz”, prin care “Eurotransgaz” și-a asumat obligația construcției gazoductului Ungheni-Chișinău în termen de până la doi ani și angajamentul de a investi în acest scop până la 93 milioane de euro. Conducta Ungheni-Chișinău va avea o lungime de 120 de kilometri și va putea transporta anual 1,5 miliarde de metri cubi de gaze din România spre R. Moldova.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Ramona NICULCEA, Oxana PUI.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilia ALCĂZĂ
SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:
Boris ERUȘEVȘCHI

Recepția anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL
BC “Victoriabank”, SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

În primul semestru curent, BEM, Banca Socială și Unibank au restituit 1 mlrd. 207,8 mil. lei din creditele de 14,1 mlrd. lei obținute de la BNM

În particular, Banca de Economii a returnat 400,6 milioane lei, Banca Socială – 502 milioane lei, Unibank – 305,2 milioane lei.

Acest lucru a fost anunțat de Banca Națională a Moldovei, reamintind că, mijloacele în conturile celor trei bănci în ziua de revocare a licențelor și fondurile obținute de lichidatori sunt utilizate pentru procesul de cheltuieli de lichidare, precum și pentru plata obligațiilor de creanță ale băncilor pentru împrumuturi de urgență.

De la data revocării licențelor până la sfârșitul celui de-al doilea trimestru al anului 2018 inclusiv, lichidatorii băncilor au plătit Băncii Naționale a Moldovei și Ministerului Finanțelor unele datorii pentru creditele de urgență acordate băncilor înainte de numirea lichidatorilor care, potrivit ordinii

de rambursare a creanțelor, constituie prioritatea plății. În general, volumul împrumuturilor pe termen scurt utilizate de bănci de la BNM în baza garanțiilor de stat a fost de 14 miliarde 121,75 milioane lei, inclusiv Banca de Economii a utilizat împrumuturile pe termen lung pentru 9,27 miliarde lei, Banca Socială – 2,7 miliarde lei, Unibank – 2,15 miliarde lei.

Rambursarea totală a băncilor de la data revocării licenței până la data de 3 octombrie 2018 inclusiv a constituit 780,558 milioane lei, Banca de Economii returnând BNM în această perioadă 190,2 milioane lei, Banca Socială – 308 milioane lei și Unibank – 282,3 milioane lei.

Suma creditelor neachitate BNM și convertite în VMS a constituit 13 miliarde 341,2 milioane lei, inclusiv 9,08 miliarde lei pentru Banca de Economii, 2,39 miliarde

lei pentru Banca Socială și 1,86 miliarde lei – pentru Unibank. Rambursările totale către Ministerul Finanțelor de la 4 octombrie 2016 până la 30 iunie 2018 inclusiv au însumat 427,3 milioane lei, inclusiv 210,4 milioane lei pentru Banca de Economii, Banca Socială – 194 milioane lei, Unibank – 22,9 milioane lei.

În acest caz, în trimestrul II al acestui an plățile celor trei bănci au însumat 92,6 milioane lei, inclusiv Banca de Economii a plătit 53,4 milioane lei, Banca Socială – 37 milioane lei, iar Unibank – 2,2 milioane lei. Soldul restului de credite pentru cele trei bănci este de 12 miliarde 913,9 milioane lei, dintre care 8 miliarde 872,6 milioane lei pentru Banca de Economii, Banca Socială – 2 miliarde 198 milioane lei și Unibank – 1 miliard 843,3 milioane lei.

InfoMarket

Un grup de lucru din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii va soluționa problemele producătorilor și exportatorilor de fructe

Decizia a fost luată la ședința convocată de ministrul Chiril Gaburici cu reprezentanții Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și ai Asociației producătorilor și exportatorilor de fructe „Moldova Fruct”, pentru a analiza problemele din sectorul de fructe al Republicii Moldova, a identifica soluții și a stabili măsurile ce urmează a fi întreprinse.

În cadrul ședinței s-a discutat despre necesitatea diversificării piețelor de export, dezvoltarea ramurii de prelucrare a fructelor, instrumente fiscale ce ar facilita activitatea producătorilor de fructe, precum și despre lansarea Programului „Mere în școli”. „Am subvenționat foarte mult sectorul agricol, dar trebuie să analizăm foarte clar unde să investim banii, ce nișe trebuie dezvoltate, astfel încât să nu ne pomenim în situația că avem multă producție, dar nu avem capacitatea de a procesa această producție. Atunci când încep să produc ceva, analizăm piața și mă gândesc unde voi vinde acest produs”, a afirmat ministrul Chiril Gaburici.

Reprezentanții Asociației producătorilor și exportatorilor de fructe „Moldova Fruct” susțin că recolta de fructe din acest an este mare, dar de o calitate mai joasă. Astfel, volumul de producție care poate fi exportat este mai mic, iar prețurile mai scăzute. De asemenea, producătorii se confruntă și cu scăderea prețurilor la comercializarea fructelor la fabricile de procesare.

Ministrul Chiril Gaburici a menționat că Ministerul Economiei și Infrastructurii va întreprinde măsurile necesare pentru soluționarea dificultăților pe care le în-

tâmpină producătorii de fructe. „Colegii de la minister au discuții și negocieri privind liberalizarea piețelor. Se muncește mult la acest capitol. Vom implica și atașatii economici de la Ambasade în promovarea produselor din Republica Moldova. De asemenea, vom organiza ședințe cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat, pentru a vedea care sunt măsurile fiscale ce ar putea facilita activitatea pomicultorilor”, a subliniat ministrul.

S-a convenit crearea unui grup de lucru din care să facă parte reprezentanții ai Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, producători și exportatori de fructe, pentru a depăși problemele din sectorul de fructe.

InfoMarket

Republica Moldova este interesată de consolidarea relațiilor comercial-economice și intensificarea schimburilor comerciale cu Germania, precum și de atragerea investițiilor germane în economia națională

Declarația a fost făcută de Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Tudor Ulianoschi, la Berlin, în cadrul întrevederii cu Directorul Executiv al Comitetului de Est al economiei germane, Michael Harms.

Ministrul Tudor Ulianoschi a menționat că, în rezultatul reformelor implementate de autoritățile de la Chișinău pe parcursul ultimilor ani, Republica Moldova oferă avantaje și oportunități investiționale pentru mediul de afaceri străin. În context, Tudor Ulianoschi a mai specificat că zonele economice libere, care oferă cele mai atractive condiții pentru investitori, au atras în ultimii 2 ani investiții în valoare de peste 120 milioane dolari SUA, acestea crescând de la 230 mil.

USD în 2015, până la 350 milioane USD în 2017, iar în prima jumătate a anului 2018, exporturile au înregistrat o creștere de peste 28%.

Referindu-se la cooperarea bilaterală, Tudor Ulianoschi a menționat că există un potențial nevalorificat în relațiile comercial-economice dintre cele două state, cele 404 întreprinderi cu capital german înregistrate în Republica Moldova constituind un start-up bun pentru extinderea colaborării bilaterale.

La rândul său, Michael Harms a apreciat rezultatul reformelor implementate de Guvernul Republicii Moldova, în special pentru mediul de afaceri care, într-un final, a făcut piața moldovenească mai atractivă pentru companiile străine, inclusiv cele germane. În opinia directorului executiv al Comitetului de Est al economiei germane, pentru a prezenta succesele înregistrate la

acest capitol și facilitățile pe care le oferă zonele economice libere sau parcurile industriale din Republica Moldova, e necesară o promovare cât mai amplă pentru partenerii străini, inclusiv prin intermediul forumurilor de afaceri, expozițiilor regionale sau internaționale, reuniunilor B2B.

Michael Harms a reiterat disponibilitatea instituției pe care o reprezintă de a contribui la extinderea dialogului bilateral între mediul de afaceri din Republica Moldova și Germania, inițierea unor proiecte investiționale comune sau extinderea celor existente.

Conform datelor statistice, în perioada ianuarie-iunie 2018, volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Germania a înregistrat suma de peste 349,7 milioane USD.

InfoMarket

În Moldova, a doua lună consecutiv a fost înregistrată o deflație

În august, a doua lună consecutiv, în Moldova a fost înregistrată o deflație. Pe parcursul lunii, prețurile s-au micșorat, în medie, cu 0,2% față de 1,2% în iulie.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la datele Biroului Național de Statistică, de la începutul anului, indicele prețurilor de consum a fost, de asemenea, negativ – de 0,6%. Inflația anuală (august 2017 – august 2018) a constituit 3,2% și nu se încadrează în ținta inflației BNM de 5%, plus-minus 1,5%.

Tendența negativă a evoluției prețurilor medii de consum a fost determinată de micșorarea prețurilor la produsele alimentare cu 0,3%, la tarifele serviciilor prestate populației cu 0,2%, iar prețurile la mărfurile nealimentare au rămas neschimbate.

În ultima lună de vară, cel mai mult s-au ieftinit fructele – cu 6,2%, inclusiv strugurii – cu 29,8%, merele – cu 15,4%, prunele – cu 15%. Totodată, s-au ieftinit legumele, mai ales morcovii – cu 20,3%, sfecla – cu 17,6%, roșiile – cu 17,3%, vinetele – cu 15,6%.

În același timp, castraveții s-au scumpit cu 22,9%, dovleceii – cu 19,1%, varza – cu 17,3%, ceapa – cu 13%, ouăle – cu 4%.

Dintre mărfurile nealimentare, s-au ieftinit sandalele pentru dame – cu 1,2%, aparatele de aer condiționat – cu 1,1%, aspiratoarele – cu 2,2%. În schimb, s-a scumpit gazul în butelii – cu 2,2%, rechizitele școlare în preajma noului an școlar – cu 1,4%, țigările – cu 1,1%.

La serviciile prestate populației, în luna august a fost înregistrată o majorare la plata pentru instruirea în instituțiile superioare de învățământ – cu 1,2%, serviciile transportului aerian de pasageri – cu 1%, întreținerea copiilor în creșe și grădinițe – cu 0,4%. Totodată, au scăzut prețurile pentru serviciile de turism peste hotarele țării – cu 10,4%, închirierea apartamentelor – cu 1,7%, serviciile hoteliere – cu 1,2%.

INFOTAG precizează: În august 2017, în Moldova deflația era de 0,4%, iar inflația anuală – 7,3%. Pentru anul 2018, Banca Națională a prognozat inițial o rată a inflației la nivelul de 4%, apoi și-a revizuit prognozele de trei ori, ultima dată micșorând-o până la 3,2%.

Prunele moldovenești în stare proaspătă vor fi comercializate pe piața din Canada

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului informează că, din 1 octombrie 2018, Agenția Canadiană pentru Controlul Alimentelor lansează procesul de eliberare a permiselor la importul în Canada a prunelor moldovenești în stare proaspătă.

Despre decizia luată, autoritățile competente din Republica Moldova au fost informate de doamna Barbara Peterson, Coordonator național pentru protecția Plantelor din cadrul agenției menționate, printr-un demers în care se subliniază că procesul de revizuire tehnică a Programului de Abordare Sistemică la exportul prunelor din Republica Moldova în Canada s-a finalizat. În acest context, menționăm că obținerea accesului prunelor moldovenești în stare proaspătă pe piața de desfacere canadiană reprezintă un succes al negocierilor comune dintre autoritățile de profil din ambele state.

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului își exprimă încrederea că astfel va spori imaginea țării noastre drept furnizor de producție agricolă de calitate, precum și de partener comercial credibil.

InfoMarket

Trei companii din Moldova au dreptul să emită bani electronici, dar licența uneia dintre ele a fost suspendată pentru șase luni

Acest lucru rezultă din noul Registru al societăților/furnizorilor serviciilor poștale, care au primit/le-au fost retrase licențele BNM de prestare a serviciilor de plată, publicat de Banca Națională.

În Registru sunt incluse companiile Paymaster, Paynet Services, Microinvest și Artosis. Licența companiei Microinvest a fost retrasă prin decizia comitetului executiv al BNM din 4 aprilie 2018. În același timp, licența companiei Artosis a fost suspendată pentru 6 luni (din 9 august 2018).

Anterior a fost comunicat că decizia a fost luată de BNM în urma unui control tematic, ținând cont de gravitatea neregulilor depistate. În timpul controlului au mai fost constatate încălcări ale legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, legii privind serviciile de plată și banii electronici și a prescripțiilor anterioare ale BNM. Acest furnizor de servicii nu a aplicat măsuri de precauție sporită față de unii clienți (nu a obținut informații despre sursa mijloacelor bănești, scopul și caracterul relațiilor de afaceri și nu a urmărit operațiunile și relațiile de afaceri cu ei), a efectuat operațiuni de plată prin intermediul agenților de plată care nu sunt incluși în lista societăților care emit bani electronici, ținut de BNM și a prezentat informații eronate.

Banii electronici sunt definiți ca stocare electronică a valorii monetare pe un suport tehnic, care poate fi utilizată pe scară largă pentru efectuarea de plăți spre firme, altele decât ale emitentului, fără a implica obligatoriu conturi bancare în acest proces.

InfoMarket

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 03.09.2018 - 08.09.2018

Data tranzacției	cod ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul, lei	Volum, lei	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
05.09.2018	MD14OSTE1002	SA "INTREPRINDEREA PISCICOLA "COSTESTI"	3123	10,00	31230,00	10	82165	3,80	Oferta publica pe piata secundara
06.09.2018	MD14NTEL1000	SA "NATUR - TELECOM"	56644	0,10	5664,40	10	333993	16,96	Agencia Proprietății Publice
06.09.2018	MD14NISP1003	SA "FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN NISPORENI"	17598	1,28	22525,44	10	89327	19,70	Agencia Proprietății Publice
07.09.2018	MD14BARS1003	SA "BASARABIA-NORD"	597	17,50	10447,50	20	823735	0,07	Agencia Proprietății Publice
07.09.2018	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	465	88,00	40920,00	100	4967794	0,01	Cumparare vnzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF

pentru perioada 03.09.2018-08.09.2018

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA ACORD	MD14ACCO1003	20	4	440	8800,00	2,96
2	SA BĂLȚEANCA	MD14BALT1008	1	31	18553	18553,00	0,5
3	SA AVICOLA-VULCĂNEȘTI	MD14COVU1006	5	8	28235	136677,30	2,58
4	SA BTA-7	MD14BTAS1001	10	1	261	7830,00	0,3368
6	SA BUDJAC IOLLARÎ	MD14BUDJ1006	16	1	565	9040,00	0,94
8	SA SERVMEC	MD14SEME1001	10	3	524	5240,00	0,20
Total				48	48578	186140,30	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA DAAC HERMES GRUP	MD14MARS1000	1	3	1484	1484,00	0,002
2	SA UTLAPCAR	MD14UTLA1005	10	2	387	3870,00	0,1253
3	SA DANA	MD14DANA1005	25	1	10	250,00	0,006
4	SA INTEH	MD14NTEH1006	10	1	46	460,00	0,008
5	SA RADA	MD14RADA1001	10	1	28	280,00	0,003
6	SA ANGRO-IMPEX	MD14ANIM1006	50	1	4	200,00	0,0647
7	SA VINAR	MD14VINA1005	50	1	14	700,00	0,0088
8	SA ASCHIM	MD14ASCH1004	10	1	76	760,00	0,0032
9	SA MONOLIT	MD14MONO1002	15	1	100	1500,00	0,0068
10	SA BASARABIA-NORD	MD14BARS1003	20	1	9	180,00	0,0011
11	SA BTA-7	MD14BTAS1001	10	1	261	2610,00	0,3368
12	SA BUCURIA	MD14BUCU1002	10	1	23	230,00	0,0014
13	SA DAAC HERMES	MD14DACH1001	20	1	13	260,00	0,0026
15	SA HIDROPOMPA	MD14HIDR1006	10	1	30	300,00	0,0027
17	SA SERVMEC	MD14SEME1001	10	4	524	5240,00	0,20
Total				21	3009	18324,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA BUCURIA	MD14BUCU1002	10	1	141	1410,00	0,0086
2	SA ACVA-VULCĂNEȘTI	MD14VAVU1009	5	1	59891	299455,00	16,02
3	SA SERVMEC	MD14SEME1001	10	1	451	4510,00	0,18
4	SA BUDJAC IOLLARÎ	MD14BUDJ1006	16	1	455	7280,00	0,75
Total				4	60938	312655,00	

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA AUREOLA & LOMBARD	MD14AURE2004	24	13	16990	1699000,00	1,425
Total				13	16 990	1699000,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt rude sau afini de gradul III ori mai mari sau între persoanele care nu sunt rude

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzacții (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Ponderea VM în capitalul social (%)
1	SA AVICOLA-VULCĂNEȘTI	MD14COVU1006	5	1	22196	110980,00	1,99
Total				1	22196	110980,00	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 12.09.2018

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14OTIS100	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	6,12	3866669,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	239,50	3173751,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1059,03	426365,00
MD14MAGI100	SA "MAGISTRALA"	0,00	6,45	43689,00
MD14ASPA100	SA "ASPA"	0,00	27,40	97498,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1600,00	5,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1700,00	50,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	46,64	89718,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	46,64	94546,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	46,64	22704,00
MD14LIAC1000	Agrofirma "Cimislia" SA	0,00	1000,00	804,00
MD14ALET100	SA "ALET"	0,00	0,01	106970,00
MD14CEPU100	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	3,50	9000,00
MD14NEL1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,50	2635,00
MD14TICO100	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	1,00	26351,00
MD14TIRP100	IM "TIREX PETROL" SA	0,00	20,00	50,00
MD14ZINO100	SA "ZIDARUL-NORD"	66,00	8,00	0,00

PLANUL DE NEGOCIERI PE PIATA REGLEMENTATA sesiunea din 12 Septembrie 2018

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Pondere din volumul emisiei, %	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii	
										14.09.2018	14.09.2018
1	Compania Internationala de Asigurari "ASITO" SA	MD14OTIS1008	3866669	6,12	23 664 014,28	83,1267	10,00	12.07.2018	10.09.2018	14.09.2018	14.09.2018
2	BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	3173751	239,50	760 113 364,50	63,8865	100,00	17.07.2018	04.10.2018	17.10.2018	17.10.2018
3	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	426365	1 059,03	451 533 325,95	41,0901	200,00	03.08.2018	02.10.2018	04.10.2018	04.10.2018
4	SA "MAGISTRALA"	MD14MAGI1005	43689	6,45	281 794,05	1,4992	5,00	10.08.2018	03.09.2018	14.09.2018	14.09.2018
5	SA "ASPA"	MD14ASPA1006	97498	27,40	2 671 445,20	6,2567	10,00	10.08.2018	03.09.2018	14.09.2018	14.09.2018

Legea privind atragerea investițiilor în producerea de filme și altor opere audiovizuale va intra în vigoare din 1 octombrie 2018

Documentul, care a fost publicat în Monitorul Oficial, reglementează condițiile și procedurile de acordare a suportului financiar în investiții, precum și evidența și raportarea utilizării alocațiilor bugetare în domeniul producțiilor de film și altor opere audiovizuale. Valoarea suportului financiar pentru producțiile de film și altor opere audiovizuale constituie 25% din totalul cheltuielilor eligibile, efectuate pe teritoriul Republicii Moldova, la care se poate adăuga 5% cu condiția promovării tematică a zonei geografice, a localității sau a Republicii Moldova în cadrul producțiilor.

Totodată, noile reglementări prevăd o listă de cheltuieli care nu pot fi considerate eligibile. Beneficiarii ai alocațiilor bugetare pentru producțiile de film și altor opere audiovizuale pot fi producătorii, coproducătorii sau agențiile de producții de film, care sunt persoane fizice sau juridice înregistrate în Republica Moldova, care dețin un contract de colaborare semnat cu un producător sau casă de producție din străinătate. Totodată, beneficiarii de investiții sunt obligați să asigure o investiție minimă, în funcție de categoria de producție.

Pot beneficia de suport financiar următoarele categorii de producții: film artistic de lung și scurt metraj, film de lung și scurt metraj animat, seriale, filme documentare, spot publicitar, clip muzical, emisiuni/show-uri TV, reality show. Proiectul include o procedură administrativă transparentă de recepționare, evaluare și adoptare a deciziei asupra dosarelor de beneficiari. Astfel, autoritatea care va deține atribuții de atragere a investițiilor străine în domeniul producțiilor de film și a altor opere audiovizuale realizate pe teritoriul Republicii Moldova va fi Agenția de Investiții, instituită din subordinea Guvernului.

Producția de film sau a operei audiovizuale trebuie să înceapă nu mai târziu de 12 luni de la eliberarea Certificatului de calificare pentru acordarea suportului financiar. Producția de film sau a operei audiovizuale nu va depăși termenul de 3 ani.

Potrivit autorilor, adoptarea și implementarea noului proiect va contribui la atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și altor opere audiovizuale, va crește industria de film și TV, va promova identitatea culturală națională etc. Asemenea mecanisme de finanțare și atragere a investițiilor există în circa 40 de țări.

Proiectul a fost elaborat în cadrul Grupului de lucru pentru îmbunătățirea legislației mass-media care este o platformă de comunicare și un mecanism de cooperare permanentă între Parlament și reprezentanții instituțiilor media, instituțiilor internaționale și ONG-urilor media. Grupul a fost creat în iunie 2017 la inițiativa președintelui Parlamentului Andrian Candu, cu suportul Proiectului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei "Promovarea libertății și pluralismului mass-mediei în Republica Moldova". Asistența tehnică este oferită membrilor Grupului de către Freedom House, Internews și Ambasada SUA în Republica Moldova.

Pe platforma Grupului de lucru, care ajustează legislația națională audiovizuală la legislația europeană, a fost elaborată Concepția națională de dezvoltare a mass-media din Republica Moldova, proiectul Codului serviciilor media audiovizuale, precum și proiectul cu privire la publicitate.

InfoMarket

În Moldova se va introduce un control strict asupra calității benzinei și a motorinei vândute, în conformitate cu standardele aplicate în Uniunea Europeană

Acesta include un proiect de hotărâre de modificare a unui număr de decizii anterioare ale Cabinetului de miniștri, care este dezvoltat de Ministerul Economiei și Infrastructurii și înaintat spre consultări publice.

Documentul stabilește: caracteristicile tehnice ale benzinei și motorinei, care garantează conformitatea combustibilului vândut în Moldova cu standardele europene; punerea în aplicare a unui sistem de monitorizare a calității benzinei și motorinei, în conformitate cu cerințele legislației UE și respectarea angajamentelor asumate de Moldova în cadrul Acordului de asociere.

De asemenea, documentul precizează competențele organismului de reglementare în ceea ce privește recunoașterea organismelor de control, conține cerințe pentru recunoașterea organismelor de control terțe. Potrivit proiectului de amendament, importul, depozitarea și vânzarea benzinei cu plumb tetraetilic vor fi interzise în Moldova. Numai benzina și motorina care corespund noilor caracteristici tehnice aprobate ale calității combustibilului vor fi permise pe piața Moldovei.

Ministerul Economiei și a infrastructurii va fi organismul responsabil pentru sistemul de control al benzinei și motorinei, și va aproba planul național de eșantionare, activitățile de prelevare va consta dintr-o selecție de probe de benzină și motorină, în conformitate cu specificațiile planului și parametrii de testare naționale aprobate stabilite în reglementări speciale. Eșantionarea va fi efectuată de organisme de control recunoscute de Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Organismul de control trebuie să aibă contracte de asigurare cu societățile de asigurare recunoscute legal pe teritoriul Republicii Moldova și să aibă o poliță de asigurare care să compenseze daunele ce pot fi cauzate unei terțe părți ca urmare a activităților sale, cu o limită de răspundere totală de cel puțin 4000 de unități convenționale.

Proiectul urmărește să transfere prevederile Directivei 98/70 / CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și motorinei și modificările ulterioare ale legislației Republicii Moldova. Documentul va intra în vigoare după 12 luni, după publicarea în Monitorul Oficial.

InfoMarket

Volumul exporturilor moldovenești în România a crescut în ianuarie-iulie 2018 cu 37,4% față de aceeași perioadă din 2017, ajungând la 412,2 milioane USD

Potrivit Biroului Național de Statistică, ponderea livrărilor interne în România în volumul total al exporturilor moldovenești a crescut de la 24,59% la 26,87% pe an.

În același timp, volumul importurilor în 7 luni 2018, față de aceeași perioadă din 2017, a crescut cu 28% – la 460,7 milioane dolari, iar ponderea sa în totalul importurilor moldovenești a crescut de la 13,96% la 14,29%. Drept rezultat, balanța comercială negativă a Republicii Moldova cu România în ianuarie-iulie 2018 a fost de 48,5 milioane dolari, față de 60,1 milioane dolari în anul precedent, fiind astfel redusă cu 19,2%.

România, în 7 luni 2018, a ocupat primul loc pe lista celor mai mari parteneri comerciali ai Moldovei pentru export (cumpărarea de produse moldovenești) și pentru importuri (livrări de produse către Moldova).

InfoMarket

În atenția acționarilor SA "UNIVERSAL"

(în proces de lichidare)

La data de 30.08.2018 a avut loc Adunarea generală extraordinară a acționarilor "UNIVERSAL" S.A., prin corespondență. Pentru participare la adunare s-au înregistrat acționari care dețin în comun 64,28% (225 616 acțiuni) din numărul total al acțiunilor cu drept de vot al Societății.

LA ADUNARE AU FOST APROBATE URMĂTOARELE HOTĂRÎRI PE MARGINEA ÎNTREBĂRILOR DIN ORDINEA DE ZI:

- Examinarea dării de seamă financiară a societății pentru anul 2017.
  - A lua act despre darea de seamă financiară a Societății pentru anul 2017.
- Cu privire la acoperirea pierderilor obținute în anul 2017.
  - A efectua acoperirea pierderilor Societății obținute în anul 2017 în mărime de 571 733 lei în următorul mod:
    - 191 750 lei din contul profitului obținut în anii precedenți,
    - 379 983 lei din contul rezervelor statutare.
- Aprobarea raportului lichidatorului societății.
  - A aproba raportul lichidatorului Societății.
- Cu privire la casarea acțiunilor deținute în capitalul social al băncilor aflate în lichidare.
  - A aproba casarea în evidența contabilă a Societății cu respectarea normelor fiscale investițiile financiare în sumă totală de: 97 000 lei, și anume:
    - 820 acțiuni ale SA „Banca Socială” (în proces de lichidare) cu valoarea de bilanț în suma totală 82 000 lei.
    - 150 acțiuni ale SA „Investprivatbank” (în proces de lichidare) cu valoarea de bilanț în suma totală 15 000 lei.
- Aprobarea bilanțului de lichidare.
  - A aproba bilanțul de lichidare al Societății cu activele în marime de 1 989 923 lei.
- Aprobarea planului de repartizare a activelor societății.
  - A aproba planul de repartizare a activelor Societății, inclusiv contravaloarea de lichidare în mărime de 5,04 (cinci lei 04 bani) lei pentru fiecare acțiune deținută de către acționarul „UNIVERSAL” S.A., care include impozitul pe venit în mărime prevăzută de legislația în vigoare, și care va fi reținut la achitarea contravalorii de lichidare către persoanele fizice.

INFORMAȚIA SUPLIMENTARĂ:

Pînă la data de 28 septembrie 2018 "UNIVERSAL" S.A. va colecta cererile acționarilor privind achitarea a contravalorii de lichidare pentru acțiunile deținute în capitalul social al "UNIVERSAL" S.A. Cererile se transmit la adresa poștală a Societății: MD-2015, mun. Chișinău, str. Nicolae Zelinski, 7.

Achitarea plăților în numerar pentru acționari-persoane fizice va fi efectuată în incinta oficiului "UNIVERSAL" S.A. pe adresa: mun. Chișinău, str. Nicolae Zelinski, 7 în perioada de la 1 octombrie pînă la 5 octombrie 2018. Pentru acționari-persoane juridice achitarea va avea loc prin transfer bancar pe contul de decontare, conform rețizitelor indicate în cerere.

Acționarii care nu au prezentat cererile vor putea ridica mijloacele bănești începînd cu data de 1 decembrie 2018 prin intermediul tuturor subdiviziunilor "Victoriabank" S.A. Achitarea în bancă va fi efectuată în numerar, personal acționarului sau reprezentantului acestuia la prezentarea actului de identitate sau a documentului care confirmă transmiterea dreptului de proprietate/folosință.

Telefon de contact 022 521167.

Lichidatorul societății

În atenția acționarilor S.A. Firma de comerț și producție „SPERANȚA-TC”

Consiliul Societății a decis convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea se va petrece în data de 27.09.2018 cu prezența acționarilor la adresa str. Dokucaev, nr. 13, mun. Chișinău (sediul societății GELID PLUS S.R.L.). Înregistrarea participanților la Adunare: 10.30 – 10.50; Începutul Adunării: 11.00.

ORDINEA DE ZI.

- Cu privire la repartizarea profitului anului 2016, inclusiv plata dividendelor;
- Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal al Adunării.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare este întocmită la data de 04.09.2018. Acționarii vor avea posibilitate să ia cunoștință de materialele pentru Adunare începînd cu data de 14.09.2018, între orele 10.00 – 12.00 la adresa: str. Dokucaev, nr. 13, mun. Chișinău (sediul societății GELID PLUS S.R.L.).

Consiliul SPERANȚA-TC S.A.

BC „Moldova-Agroindbank” SA

anunță concursul privind achiziția soluției software și hardware pentru realizarea proiectului "Rânduri electronice"

Data limită de depunere a ofertei este 18 septembrie 2018, inclusiv, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la telefonul 022 444 078, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

C.A. „Garanție” S.A.

COMUNICAT INFORMATIV

În conformitate cu prevederile Legii privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 și a „Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare”, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016, informăm că Raportul pentru semestrul I anul 2018 al C.A. „Garanție” S.A. a fost publicat pe pagina web a companiei – www.garanție.md și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației – www.emitent-msi.market.md.

Organul Executiv al C.A. „Garanție” S.A.

„Bunastare” SA

Comunicat despre calcularea și plata veniturilor pe valorile mobiliare ale Societății pe acțiuni "Bunastare"

Denumirea prescurtata – "Bunastare" SA
Sediul – mun. Chisinau, bd. Gagarin, 13
Data producerii evenimentului – 10 septembrie 2018

Data perfectării comunicatului – 10 septembrie 2018

Persoana responsabilă – Frunza Panteleimon tel. 022-55-60-04

În baza Hotărîrii adunării generale anuale ordinare a acționarilor "Bunastare" SA din 11 mai 2018 consiliul societății a primit decizia de calculare și plata a dividendelor anuale pentru anul 2017 în marime de 0.90 lei pentru o acțiune nominativă ordinară a acționarilor Inclusi în Registrul acționarilor la 30 martie 2018. Numarul de acțiuni nominative ordinare este de 18900, astfel suma totală a dividendelor calculată și platită va constitui 17010 lei.

Forma de plata a dividendelor – în numerar la sediul societății.

Data plății dividendelor se va considera perioada efectivă de plata începînd cu 10 septembrie 2018 și terminînd cu 31 decembrie 2018.

„Culinăria M.C. DECEBAL” S.A.

Conform hotărârii Consiliului din 03 septembrie 2018 se anunță despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor „Culinăria M.C. DECEBAL” S.A. cu prezența acționarilor, care va avea loc la data 27 septembrie 2018 ora 10-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 bir. 511. Înregistrarea participanților la adunare va avea loc de la ora 09-30 pînă la ora 09-50.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Cu privire la modificarea și completarea Statutului Societății.

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ:

– Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită conform situației din 03 septembrie 2018.
– Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începînd cu 17 septembrie 2018, în zilele lucrătoare între orele 10:00 – 12:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Zelinski, 7 bir. 502.
Acționarii trebuie să aibă cu sine documentul de identitate.
Reprezentantul plenipotențiar al acționarului trebuie să prezinte documentele corespunzătoare care atestă împuternicirile sale pentru participare la Adunarea generală a acționarilor și luarea deciziilor pe toate problemele din Ordinea de zi a adunării.

Consiliul Societății

„TOCUȘOR” S.A.

COMUNICAT INFORMATIV

Hotărârile adunării generale extraordinare a acționarilor „TOCUȘOR” S.A. ținută cu prezența acționarilor la 06.09.2017 pe adresa: str. Academiei, 15, mun. Chișinău, cvorum 73,67%

PRIN VOTUL MAJORITAR AL ACȚIONARILOR, ADUNAREA GENERALĂ:

1. A aprobată tranzacția de proporții vizînd majorarea Capitalului social al Societății pînă la suma pînă la suma de 4.314.920 lei, prin plasarea acțiunilor emisiunii suplimentare închise în număr de 134.539 acțiuni cu drept de vot cu valoarea nominală 20 lei fiecare, în valoare totală de 2.690.780 lei, achitate de către compania „FREZIA-COM” S. RL. cu mijloace nebănești-bunuri imobile constituite din: – Teren, nr. cadastral 0100120.087, cu suprafața de 0,29 ha cu Construcția, nr. cadastral 0100120.087.01, cu suprafața de 106,6 m. p., situate în mun. Chișinău, șos. Muncești, 799, evaluate conform Raportului de evaluare nr. 17/05/18 din 28.05.2018 la suma totală de 2.690.792 lei, transmise Societății în baza actului de primire-predare din 13.07.2018.
2. A fost aprobată valoarea aportului în natură la suma de 2.690.780 lei.
3. A aprobat Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare închise nr. II a valorilor mobiliare ale Societății subscrise, precum și a calificat emisiunea suplimentară ca efectuată.
4. A aprobat Lista subscriitorilor la acțiunile din cadrul emisiunii suplimentare închise a valorilor mobiliare, prin care: „FREZIA-COM” S.R.L. a subscris 134.539 unități la suma totală de 2.690.780 lei.
5. A aprobat operarea modificărilor în Statutul Societății, precum și a împuternicit organul executiv al Societății să asigure semnarea, depunerea actelor și înregistrarea emisiunii suplimentare de acțiuni la Comisia Națională a Pieței Financiare, precum și înregistrarea modificărilor operate în Statutul Societății la Agenția Servicii Publice, inclusiv înregistrarea bunurilor imobile primite în cadrul subscrierii.
6. A aprobat autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale de către cenzorul Societății.

„Costești” SA

AVIZ PRIVIND REZULTATELE OFERTEI DE PRELUARE BENEVOLĂ A ACȚIUNILOR EMITENTULUI

Întreprinderea Piscicola „Costești” SA
Data notificării: 05.09.2018;
Tipul ofertei de preluare: benevolă;
Perioada de derulare a ofertei de preluare: 15/08/2018-29/08/2018;
Numărul și data hotărârii CNPF privind aprobarea prospectului ofertei de preluare: Nr. 36/3 din 13/08/2018;
Datele de identificare ale Ofertantului: Diaconu Gheorghe, IDNP 0962210880442, adresa str. Izvoarelor, s. Costești, r-I Ialoveni, Republica Moldova, BI A 88021585 din 10.05.2001 eliberat de of. 88;
Datele de identificare ale persoanelor care acționează în mod concertat cu Ofertantul: Diaconu Tudor, IDNP 2001044207950, adresa s. Costești, r-I Ialoveni, Republica Moldova;
Datele de identificare a Emitentului valorilor mobiliare care au făcut obiectul ofertei de preluare: Societatea pe acțiuni Întreprinderea Piscicola „Costești”, IDNO 1003601006902, cu sediul pe adresa MD-6813, str. Ștefan cel Mare, 71, s. Costești, r-I Ialoveni, Republica Moldova, administrator Diaconu Gheorghe;
Deținerea de valori mobiliare a Ofertantului anterior inițierii ofertei de preluare, precum și procentul reprezentat de acesta: 62 811 acțiuni, ce constituie 76,44% din acțiunile cu drept de vot plasate;
Deținerea de valori mobiliare a persoanelor cu care Ofertantul acționează în mod concertat anterior inițierii ofertei de preluare, precum și procentul reprezentat de acesta: 494 acțiuni, ce constituie 0,60% din acțiunile cu drept de vot plasate;

Datele de identificare ale Intermediarului ofertei: Societatea de investiții CB, DAAC Invest” SA, IDNO 1003600091448, cu sediul pe adresa MD-2069, mun. Chișinău, str. Calea leșilor, 10, of. 14, Licență de activitate CNPF nr. 000808 din 11.02.2015, telefon/fax 0 22 74 15 72,0 22 50 83 51, email- invest@daac.md, administrator Oleg Gușcin.
Locul de derulare a ofertei de preluare (identificarea pieței reglementate): „Bursa de Valori a Moldovei” S.A.;
Numărul de valori mobiliare care au făcut obiectul ofertei de preluare, precum și procentul reprezentat de acestea din numărul total de valori mobiliare din aceeași clasă: 19354 acțiuni ordinare nominative de clasa I, emise de Emitent, cod ISIN MD14OSTE1002, ce constituie 23,56% din acțiunile cu drept de vot plasate de Emitent;
Prețul valorilor mobiliare în cadrul ofertei: 10 lei/acțiune;
Numărul de valori mobiliare propuse spre vânzare și efectiv achiziționate în cadrul ofertei de preluare, precum și procentul reprezentat de acestea din numărul total de valori mobiliare din aceeași clasă: 3123 acțiuni, ce constituie 3,80% din acțiunile cu drept de vot plasate de Emitent;
Suma totală plătită pentru valorile mobiliare achiziționate în cadrul ofertei de preluare: 31230 lei;
Deținerea de valori mobiliare ale ofertantului și a persoanelor cu care acesta acționează în mod concertat, separat pe fiecare persoană și cumulativ, în valoare absolută și relativă, după derularea ofertei de preluare:
Ofertantul:
Diaconu Gheorghe – 65 934 acțiuni, ce constituie 80,24% din acțiunile cu drept de vot plasate de Emitent;
Persoana cu care Ofertantul acționează în mod concertat – 494 acțiuni, ce constituie 0,60% din acțiunile cu drept de vot plasate;
Cumulativ – 66 428 acțiuni, ce constituie 80,84% din acțiunile cu drept de vot plasate.
SI CB DAAC Invest SA
Director Oleg Gușcin

S.A. „Mina din Chișinău”

anunța convocarea adunării generale ordinare repetate a acționarilor pe data de 25.09.2018 la orele 15-00 în incinta sediului administrativ a SA „Mina din Chișinău” pe adresa: mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 90A.

ORDINE DE ZI:

1. Examinarea și aprobarea raportului financiar al societății pentru anul 2017.
  2. Raportul comisiei de cenzori, anul 2017.
  3. Darea de seamă a consiliului și administratorului societății privind rezultatele activității în anul 2017.
  4. Alegerea organelor de conducere.
  5. Aprobarea planului de activitate pentru anul 2018 si in perspectiva pina la 2020
  6. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului.
  7. Aprobarea Regulamentelor de activitate pentru Consiliul de Administratie si a comisiei de cenzori.
  8. Cu privire la majorarea capitalului social prin intermediul emisiei suplimentare de acțiuni.
  9. Modificarea și completarea documentelor de constituire.
  10. Diverse.
- Acționarii se pot familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale repetate în incinta sediului administrativ al S.A. „Mina din Chișinău” pe adresa str. Calea Orheiului 90A. Începînd cu data de 05.09.2018 pînă la 25.09.2018 între orele 9-00 – 15-00.
Participanții la adunare prezintă buletinele de identitate, iar reprezentanții lor, procură autentificată conform legislației în vigoare.
Înregistrarea participanților va avea loc începînd cu ora 14-00.
Informații la tel.: (022)46-58-87.

B.C. „UNIBANK” S.A.

în proces de lichidare

organizează pe adresa: mun. Chișinău, str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 45, vânzarea prin licitație cu strigare: **pe data de 02 octombrie 2018:**

- **la ora 14:00** a cotei-parte de 1.9727% din capitalul social al I.M. „Biroul de Credit” S.R.L., IDNO 1002600056187, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 49, prețul de pornire 416 183,00 lei. La licitație pot participa persoanele care corespund cerințelor față de asociații birourilor istoriilor de credit, stipulate în: art. 16 alin (2), subalin (2), lit (b) din Legea nr. 122-XVI din 29.05.2008 privind birourile de credit și Capitolul II din Regulamentul privind licențierea activității biroului istoriilor de credit, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 7/4 din 20 februarie 2009.
- **la ora 15:00** a unei acțiuni ordinare nominative de clasa I cu drept de vot (ISIN MD14BSVO1001), ceea ce constituie 2,5641% din acțiunile emitentului „Bursa de Valori a Moldovei” S.A. IDNO 1003600004978, cu adresa juridică mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 73, prețul de pornire 251 145,00 lei. La licitație pot participa persoane fizice și juridice.

Termenul-limită de depunere a cererilor de participare la licitație este data de 01 octombrie 2018, ora 16.00.
Pasul licitației constituie 5%. Acontul, ce urmează obligatoriu să fie transferat, constituie 10% din prețul de pornire (pentru instituțiile de stat se acceptă și scrisoarea de garanție de la bănci, în mărimea prețului inițial de vânzare a bunului licitat). Plata pentru deservirea participantului licitației pentru: persoanele fizice – 200 lei, persoanele juridice – 300 lei.
Rechizitele bancare MD55-NB00000000035262856, BC „UNIBANK” S.A. în proces de lichidare, cod fiscal 1002600036004, NBDMMD2X.
Modelul cererii de participare la licitație și documentele necesare pentru prezentare, le puteți găsi pe pagina web www.unibank.md.
Informații suplimentare la tel: 022-253-883; 022-253-855; 022-253-801.

„INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A.

ADUNAREA GENERALĂ EXTRA-ORDINARĂ A ACȚIONARILOR COMPANIEI „INTACT ASIGURĂRI GENERALE” S.A. din 10.09.2018

A HOTĂRĂȚI:

1. A aproba Hotărârea privind emisiunea suplimentară a IV-a închisă a acțiunilor Companiei „Intact Asigurări Generale” SA în mărime de 700.000,00 (șapte sute mii) lei;
2. A împuternici Consiliul Societății să întreprindă toate acțiunile necesare aprobării rezultatelor emisiunii suplimentare;
3. A modifica și completa Statutul Societății în funcție de rezultatele subscrierii la acțiunile din Emisiunea suplimentară și, respectiv, majorarea Capitalului social al Societății.

„Întreprinderea de transport nr. 8 din Bălți” SA

Aviz privind hotărârile aprobate de adunarea generală extraordinară a acționarilor societății pe acțiuni „Întreprinderea de transport nr. 8 din Bălți” din 03.09.2018:

Pentru participare la adunare au fost înregistrate și au participat 4 persoane (3 acționari) – proprietari a 90187 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot (voturi) – 66,075% din numărul lor total. Cvorumul, necesar pentru petrecerea adunării, este prezent. Sunt aleși: președinte al adunării – directorul d-l Ninescu Valeriu, secretar al adunării – contabil-șef d-na Jmurco Nina. Împuternicirile comisiei de numărare a voturilor au fost delegate registratorului societății.

PE CHESTIUNILE ORDINII DE ZI A ADUNĂRII UNANIM (PENTRU – 90187 VOTURI – 100% DIN VOTURILE CARE AU PARTICIPAT LA ADUNARE) S-AU APROBAT HOTĂRÎRILE PRIVIND:

- Aprobarea Dărilor de seamă privind activitatea pentru primul semestru al anului 2018: a Societății, a Consiliului Societății, a Comisiei de cenzori.
- Aprobarea direcțiilor principale de activitate ale Societății pe anul 2018.
- Aprobarea tranzacțiilor de proporții, de împăcare, a hotărîrilor de acordare a împuternicirilor privind:
  1. Aprobarea acordului Societății de executare benevolă a dreptului de ipotecă cu achiziționarea bunurilor ipotecate ale Societății de către SRL SSAB-AGM (creditor ipotecar), în privința a 11 bunuri imobile ale Societății la preț total de 24911000,00 lei, stabilit conform raportului de evaluare a prețului de piață.
  2. Acordarea Directorului Societății împuternicirilor de a reprezenta Societatea la negocierea și încheierea cu SSAB-AGM SRL a tranzacției de executare benevolă a dreptului de ipotecă, la notar, organul cadastral și la alte persoane/organe, cu drept de semnare a documentelor respective.
  3. Aprobarea încheierii de către Societate a tranzacțiilor de împăcare ori de acceptare a încetării proceselor judiciare, litigii aflate în curs de examinare ori executare pe cauzele civile nr. 09-2c-339-19012015 și nr. 09-2-11692- 03082018.
  4. Acordarea Directorului Societății împuternicirilor de a reprezenta Societatea la negocierea și încheierea tranzacției de împăcare ori de acceptare a încetării proceselor judiciare, litigii aflate în curs de examinare ori executare, cu drept de semnare a documentelor respective, în fața la instanțelor de judecată, autorităților publice și altor persoane ori să desemneze reprezentant împuternicit în acest sens.

Raportul semestrial al entității de interes public**SA "Floarea Soarelui",**

intocmit în conformitate cu art. 120 și art. 121 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012, Secțiunea 2 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului

I. Date generale privind entitatea de interes public.

1. Perioada de gestiune raportată: semestru 1 anul 2018.
2. Denumirea completă și prescurtată a entității de interes public: Societatea pe Acțiuni "Floarea Soarelui" (prescurtat "Floarea Soarelui" S.A.).
3. Entitatea de interes public reprezintă: Un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.
4. Sediul, nr. de telefon, fax, pagina web, e-mail al entității de interes public: Republica Moldova, mun. Bălți, str. 31 August, 6, tel/fax (231)80280, 80322.
5. Numărul și data înregistrării de stat a entității de interes public la Camera Înregistrării de Stat – Numărul de înregistrare №12102455, IDNO 1002602001837. – Data înregistrării 27.12.1994.
6. Activitatea principală (conform CAEM): Fabricarea uleiurilor și grăsimilor (10.41); Activități auxiliare pentru producția vegetală (01.61); Activități după recoltare (01.63); Intermedieri în comerțul cu materii prime agricole, animale vii, materii prime textile și cu semifabricate (46.11); Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat (46.21); Comerț cu ridicata al produselor chimice (46.75).
7. Capitalul social al entității de interes public la data raportării, lei 14 899 578.
8. Informația privind numărul acționarilor entității de interes public la data raportării – 1456 acționari (inclusiv acționarii aflați în deținere nominală).
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi: "Amableus Limited" (275582 HE) – 51,184%, "Trezeme Limited" (275584 HE) – 35,894%.
10. Informația privind societatea de registru: – Denumirea completă, sediul, nr. licenței, numele, prenumele și telefonul conducătorului, data și numărul contractului: SA "Real-Registr", mun. Bălți, str. Kiev, 122/3, Autorizația №0006 din 31.12.2014, Directorul – Zbancă Anatolie, tel. /fax 231-28233, contract №151/1-98 din 16.02.2009.
11. Principalele caracteristici ale valorilor mobiliare emise de entitatea de interes public: – acțiuni ordinare nominative, codul ISIN MD14FLAU1001 – 740794 acțiuni, valoarea nominală a unei acțiuni – 20 lei; – acțiuni preferențiale nominative, codul ISIN MD24FLAU1009 – 4184 acțiuni, valoarea nominală a unei acțiuni – 20 lei.
12. Persoanele cu funcții de răspundere ale entității: Membrii consiliului societății: Babakova Tatiana (președintele consiliului), Missirbiev Arbi, Valicov Oleg, Caraseni Mihail, Arachelean David; Membrii organului executiv: Director general – Ostrovetchi Stela (110 acț. ord. – 0,015%; 3 acț. pref. – 0,072%) Membrii comisiei de cenzori: Uluc Tamara, Maria Pavlova, Vitalie Butnaru.. Contabil-șef Covalschii Roman.
- 16*. Demisii/modificări/angajări în organele de conducere ale entității de interes public în perioada raportată și persoanele concertate ale acestora (control, legături strânse cu entitatea de interes public, în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012): S-a ales altă comisia de cenzori în componență: Uluc Tamara, Maria Pavlova, Vitalie Butnaru. Persoanele concertate ale acestora: nu sunt S-a ales alt Consiliul de Societății în componență: Babakova Tatiana (președintele consiliului), Missirbiev Arbi, Valicov Oleg, Caraseni Mihail, Arachelean David;
17. Statutul entității de interes public/modificări la statut(data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat) – statutul în redacție nouă aprobat la 31.05.2016 înregistrat la data 12.07.2016.
18. Informația privind publicarea raportului anual/semestrial al entității de interes public (organul de presă prevăzut în statutul entității): rapoartul anual s-a publicat în ziarul Capital Market №17 (741) din 02.05.2018; rapoartul semestrial se publică în ziarul Capital Market din luna septembrie 2018, pe pagina electronică a CNPF în sistemul MSI www.cnpf.md, pe pagina electronică a emitentului www.fsoil.info/sa.

II. Situațiile financiare semestriale, în componența stabilită de prevederile legale (prezentate Biroului Național de Statistică)**SITUAȚII FINANCIARE (BILANȚUL) LA 30 Iunie 2018**

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune, lei
1. Active immobilizate		
1.1. Imobilizări corporale	639 999	607 731
2. Imobilizări corporale în curs de execuție	132 952 362	144 866 184
3. Terenuri	1 238 673	1 238 673
4. Mijloace fixe	142 765 119	225 336 592
5. Resurse minerale		
6. Active biologice immobilizate		
7. Investiții financiare pe termen lung în părțile afiliate	711 650	711 650
8. Investiții financiare pe termen lung în părțile afiliate	765 240	765 240
9. Investiții imobiliare		
10. Creanțe pe termen lung		
11. Avansuri acordate pe termen lung		
12. Alte active immobilizate		
Total active immobilizate	369 430 043	373 526 070
2. Active circulante		
1. Materiale	247 710 697	77 359 450
2. Active biologice circulante		
3. Obiecte de mică valoare și scurtă durată	539 572	577 094
4. Producția în curs de execuție și produse	62 658 593	65 848 814
5. Mărfuri	235 573	249 821
6. Creanțe comerciale	314 391 398	466 098 059
7. Creanțe ale părților afiliate		
8. Avansuri acordate curente	393 470 119	1 253 975 391
9. Creanțe ale bugetului	12 454 845	6 599 115
10. Creanțe ale personalului	3 585 849	1 392 875
11. Alte creanțe curente	970 863 104	811 987 182
12. Numerar încasat și la conturile curente	4 800 623	1 044 593
13. Alte elemente de numerar	3043	35 526

14. Investiții financiare curente în părțile afiliate	76 051 376	87 119 884
15. Investiții financiare curente în părțile afiliate	-	-
16. Alte active circulante	2 404 835	2 359 423
Total active circulante	2 086 169 627	2 774 647 230
Total active	2 455 599 670	3 148 173 299
3. Capital propriu		
1. Capital social	6 750 255	6 750 255
1.1. Capital suplimentar		
2. Rezerve	319 624 797	341 708 699
3. Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	x	(5 190 491)
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	22 083 902	-
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	x	3 174 493
6. Profit utilizat al perioadei de gestiune	x	-
7. Alte elemente de capital propriu	-	-
Total capital propriu	348 458 954	346 442 956
4. Datorii pe termen lung		
1. Credite bancare pe termen lung	243 438 002	99 056 096
2. Împrumuturi pe termen lung		
3. Datorii pe termen lung privind leasingul financiar	198 956	198 956
4. Alte datorii pe termen lung	5 754 821	5 347 892
Total datorii pe termen lung	249 391 779	104 602 943
5. Datorii curente		
1. Credite bancare pe termen scurt		
2. Împrumuturi pe termen scurt	133 847 506	89 480 279
3. Datorii comerciale	289 248 661	211 204 848
4. Datorii față de părțile afiliate		
5. Avansuri primite curente	1 195 273 823	2 207 517 597
6. Datorii față de personal	5 988 725	5 551 356
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	1 330 824	7 125 536
8. Datorii față de buget	1 291 074	4 680 647
9. Venituri anticipate curente	38825	38825
10. Datorii față de proprietari		
11. Finanțări și încasări cu destinație specială curente		
12. Provizioane curente		
13. Alte datorii curente	230 729 499	171 528 304
Total datorii curente	1 857 748 937	2 697 127 400
Total pasive	2 455 599 670	3 148 173 299

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venituri din vânzări	362 923 832	472 653 203
2. Costul vânzărilor	346 059 976	439 205 527
3. Profit brut (pierdere brută)	16 863 856	33 447 676
4. Alte venituri din activitatea operațională	2 225 681	93 259 518
5. Cheltuieli de distribuție	17 197 701	17 523 661
6. Cheltuieli administrative	13 574 012	16 008 240
7. Alte cheltuieli din activitatea operațională	13 433 512	97 558 787
8. Rezultatul din activitatea operațională (profit/pierdere)	(25 115 688)	(4 383 495)
9. Rezultatul din alte activități (profit/pierdere)	(27 870 343)	7 557 988
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	(52 986 031)	3 174 493
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit		
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	(52 986 031)	3 174 493

suplimentar se publică în ziarul Capital Market din luna septembrie 2018, pe pagina electronică a CNPF în sistemul MSI www.cnpf.md, pe pagina electronică a emitentului www.fsoil.info/sa.

III. Societatea de audit:

Firma de audit Societatea cu Răspundere Limitată "Moldauditing", MD-2009, Republica Moldova, Chișinău, str. A. Mateevici, 84/1, cod fiscal: 1003600029218, tel.: 022232551, fax.: 022232554 www.moldauditing.md, e-mail: office@moldauditing.md, Director General al SRL "Moldauditing", Pavel Bodarev, tel.: 022232550, Certificat de calificare seria AG №000006 din 02.08.2008, Contract de audit №SNC-16 din 31.05.2016, Licența №051467, Seria: AMIL din 17.05.2006 prelungită pînă la 16.05.2021.

IV. Raportul auditorului (după caz) a situațiilor financiare semestriale, cu indicarea datei întocmirii raportului auditorului/raportului de revizuire – nu s-a efectuat.**V. Raportul intermediar al conducerii în cazul raportului semestrial, conform pct. 16 subpct. 3) și pct. 20 subpct. 3) din Regulament:**

a) evenimentele importante care au avut loc pe parcursul semestrului și impactul acestora asupra situației economico-financiare a entității de interes public și a entităților pe care le controlează, precum și o descriere a principalelor riscuri pentru următorul semestru:

– În perioada de gestiune au avut loc 5 adunări generale de acționari convocate prin deciziile respective a consiliului societății (anuală din 30.05.2018, extraordinară din 02.02.2018, 02.03.2018, 11.05.2018, 29.06.2018), la care s-au aprobat hotărârile, publicate în ziarul "Capital Market".

La aceste adunări de acționari au fost aprobate: alegerea Consiliului Societății, Alegerea Consiliului de Cenzori, precum și unele tranzacții în cadrul desfășurării activității economice curente, prevăzute în așa calitate de statutul societății, inclusiv:

s-a aprobat contractul de fidejusiune, în suma de bază maximă de 240.000.000,00 USD, în scopul completării capitalului circulant necesar pentru comerțul cu producția agricolă.

b) Descrierea politicii entității de interes public cu privire la dividende. Indicarea cuantumului dividendelor anunțate/plătite/neachitate în ultimii 3 ani;

– politica cu privire la dividende este bazată pe următoarele principii:

– reieșind din specificul și volumul activității, plasarea piețelor principale de desfacere a producției societății, societatea, fără a dispune de resurse financiare proprii suficiente pentru achiziționarea materiei prime și a utilajului performant, este nevoită să atragă investiții de la persoane terțe în formă de împrumuturi/credite;

– contractele de împrumuturi/credite, încheiate actualmente cu investitorii – persoane terțe, condiționează societății achitarea dividendelor doar după executarea integrală a obligațiilor societății față de creditori;

– societatea poate decide cu privire la repartizarea profitului net pentru achitarea dividendelor doar după îndeplinirea obligațiilor sale în cadrul contractelor de împrumut/credit cu finanțatori persoane terțe.

- în ultimii 3 ani n-au fost aprobate și publicate hotărâri de achitare a dividendelor;
- c) descrierea oricăror activități ale entității de interes public de achiziționare/instrăinare a propriilor acțiuni sau de convertire, fracționare sau consolidare a valorilor mobiliare din emisiunile anterioare - nu s-au efectuat;
- d) informații privind tranzacțiile importante cu acțiunile entității de interes public (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public) - nu s-au efectuat.

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public, conform pct. 16 subpct. 4) și pct. 20 subpct. 4) din Regulament.

Directorul General Stela Ostrovețchi, contabilul-șef Covalschi Roman, membrul consiliului Misirbiev Arbi confirmă că, din punctul lor de vedere, situațiile financiare semestriale sunt întocmite conform legislației în vigoare și oferă o imagine corectă asupra elementelor patrimoniale, poziției financiare și performanței financiare ale entității de interes public, precum și confirmă că, din punctul lor de vedere, raportul intermediar al conducerii prezintă corect evoluția și rezultatele activității entității de interes public.

VII. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea entității de interes public și/sau prețul valorilor mobiliare ale acesteia în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 și Legea nr. 171 din 11 iulie 2012.

Nr. d/o	Denumirea evenimentului	Data producerii evenimentului	Organul de conducere autorizat care a luat decizia corespunzătoare	Data adoptării deciziei corespunzătoare. Sursa unde s-a publicat decizia organului de conducere	Data publicării deciziei. Sursa în care s-a publicat comunicatul privind deciziile aprobate	Data publicării comunicatului	Data prezentării raportului financiar la organul de statistică	Suma veniturilor calculate pentru anul de gestiune/perioada raportată, lei
1	Convocarea adunării generale ordinare anuale	30.05.2018	Consiliul societății	Adoptată 23.04.2018 Publicată în Ziarul "Capital Market" la 25.04.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	13.06.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.			X
2.1	Convocarea adunării generale extraordinare	02.02.2018	Consiliul societății	Adoptată 16.01.2018 Publicată în Ziarul "Capital Market" la 17.01.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	07.02.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.		X	X
2.2	Convocarea adunării generale extraordinare	02.03.2018	Consiliul societății	Adoptată 12.02.2018 Publicată în Ziarul "Capital Market" la 14.02.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	07.03.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.			
2.3.	Convocarea adunării generale extraordinare	11.05.2018	Consiliul societății	Adoptată 23.04.2018 Publicată în Ziarul "Capital Market" la 25.04.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	23.05.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.	"		
2.4.	Convocarea adunării generale extraordinare	29.06.2018	Consiliul societății	Adoptată 11.06.2018 Publicată în Capital Market la 13.06.2018	11.07.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.			
3	Efectuarea de către emitent a tranzacțiilor de proporții, a căror valoare constituie peste 25% din activele emitentului	13.07.2018	Adunarea generală	Adoptată 29.06.2018 Publicată în Capital Market la 11.07.2018		16.07.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	X	X
4	Efectuarea de către emitent a tranzacției cu conflict de interese	13.07.2018	Adunarea generală	Adoptată 29.06.2018 Publicată în Capital Market la 11.07.2018		16.07.2018 pagina electronică www.fsoil.info/sa.	X	X
5	Demisionarea membrilor consiliului, organului executiv, comisiei de cenzori	30.05.2018	Împuternicirile membrilor comisiei de cenzori și a consiliului au fost încetate de adunarea anuală a acționarilor, care a ales și componenta nouă a acestor organe	13.06.2018 Ziarul "Capital Market" pagina electronică www.fsoil.info/sa.			X	X
6	Substituția societății de registru a emitentului de valori mobiliare						X	X

VIII. Informații privind tranzacțiile importante (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către entitatea de interes public) efectuate cu acțiunile entității de interes public - nu s-au efectuat.

IX. Semnături
Directorul General
Contabilul-șef
Membrul consiliului

Stela Ostrovețchi
Covalschi Roman
Missirbiev Arbi

"UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI" S.A.

**CERERE DE RETRAGEREA OBLIGATORIE ESTE ADRESATĂ ACȚIONARILOR
 UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI S.A.**

în conformitate cu art. 30 din Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012. (în continuare „Legea nr. 171”).

Valorile mobiliare ce fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Acțiunile ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14BIOC1006, emise în formă nematerializată de către UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI S.A., fiecare acțiune având valoarea nominală de 15 lei reprezintă obiectul cererii de retragere obligatorie. Procedura de retragere obligatorie vizează un număr de 21789 de acțiuni, reprezentând 3,18% din totalul acțiunilor cu drept de vot emise de UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI S.A.

Emitentul ale carui valori mobiliare fac obiectul cererii de retragere obligatorie.

Societatea vizată este UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI S.A. (în continuare „Emitent”), înregistrată și funcționând conform legilor Republicii Moldova, cu sediul pe adresa Str. Victoriei, nr. 57, mun. Bălți, cod poștal MD 3100, Republica Moldova, numărul de identificare de stat și codul fiscal 1003602000778, capitalul social constituie 10290180 lei subscris și vărsat în întregime, divizat într-un număr de 686012 de acțiuni ordinare nominative de clasa I, fiecare acțiune având valoarea nominală de 15 lei.

Obiect principal de activitate: Fabricarea nutrețurilor gata pentru animale; fabricarea produselor agrochimice.

Inițiatorul procedurii de retragere obligatorie (în continuare „Ofertant”), numărul de acțiuni emise de Emitent care sunt deținute de Ofertant și persoanele cu care acesta acționează în mod concertat.

Ofertantul este SOCIETATEA PE ACȚIUNI FABRICA DE UNT DIN FLOREȘTI, numărul de identificare de stat și codul fiscal 1003607011922, cu sediul s. Vărvăreuca, r-I Florești, cod poștal MD 5040, Republica Moldova. Ofertantul împreună cu persoanele cu care acționează în mod concertat dețin 664223 de acțiuni UZINA BIOCHIMICĂ DIN BĂLȚI S.A., reprezentând o participație de 96,82% din totalul acțiunilor cu drept de vot, inclusiv: Ofertantul deține 623000 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 90,81% și Firma COMOLCO S.R.L., numărul de identificare de stat și codul fiscal 1003600007658, cu sediul str. Alba-Iulia, nr. 75/G, et. 3, mun. Chișinău, persoana cu care Ofertantul acționează în mod concertat, deține 41223 de acțiuni, ceea ce reprezintă o participație de 6,01% din totalul acțiunilor cu drept de vot ale Emitentului.

Ofertantul a derulat în perioada 01.08.2018 - 15.08.2018, o ofertă de preluare benevolă a acțiunilor emise de Emitent. Oferta a fost aprobată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin Hotărârea nr. 34/1 din data de 30.07.2018.

Prezenta cerere de retragere obligatorie este adresată acționarilor minoritari ai Emitentului în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 171, care prevede că deținătorii de valori mobiliare cu drept de vot sînt obligați să vîndă la un preț echitabil ofertantului, la cererea acestuia, valorile mobiliare deținute dacă, după derularea unei oferte de preluare obligatorii sau benevole, ofertantul deține singur sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cel puțin 90% din valorile mobiliare ce constituie obiectul ofertei.

Prețul care urmează a fi plătit, metoda utilizată în determinarea prețului.

Prețul ce urmează a fi achitat acționarilor este de 6 lei per acțiune și este egal cu prețul oferit acționarilor în cadrul Ofertei de preluare benevolă derulată în perioada 01.08.2018 - 15.08.2018, care a fost stabilit în conformitate cu prevederile art. 23, alin. 1), lit. b) din Legea 171, și reprezintă o valoare mai mare ca prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piața reglementată aferent ultimelor 6 luni anterioare Ofertei.

Locul și modul în care deținătorii de valori mobiliare se vor adresa Ofertantului în vederea instrăinării valorilor mobiliare.

Acționarii sunt obligați să-și vîndă acțiunile deținute, cu excepția celor care nu doresc să-și instrăineze acțiunile, Ofertantului care își exercită dreptul precizat la art. 30 al Legii nr. 171 și urmează să comunice în scris Ofertantului: i. datele de identificare și de contact; ii. declarația privind acceptul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute, confirmate prin extrasul din registrul acționarilor Emitentului (Extrasul din registrul acționarilor Emitentului poate fi obținut la sediul societății de registru Real-Registr S.A., respectiv la adresa str. Kiev, nr. 122, of. 3, mun. Bălți, cod poștal MD3100, telefon 0 231 28 233); iii. modalitatea aleasă pentru realizarea plății acțiunilor ce le dețin, inclusiv personal, mandat poștal cu confirmare de primire sau transfer bancar, în maxim 30 de zile calendaristice din data publicării prezentei cereri.

Cererea de plată va fi însoțită de o copie după actul de identitate și, în cazul în care s-a optat pentru plata prin transfer bancar, și de o copie după extrasul de cont bancar semnat și ștampilat de banca emitentă.

Acționarii care nu doresc să-și instrăineze acțiunile vor comunica Ofertantului în scris despre refuzul de a vinde acțiunile până la expirarea termenului cererii de retragere obligatorie, cu includerea cel puțin a următoarelor informații: i) datele de identificare și datele de contact ale deținătorului de valori mobiliare; ii) declarația deținătorului de valori mobiliare care să ateste faptul că refuză să-și vîndă valorile mobiliare evidențiate în contul său; iii) motivația refuzului.

În cazul în care pe parcursul duratei cererii de retragere obligatorie, acționarul nu va înainta Ofertantului declarația privind acceptul ca Ofertantul să achiziționeze toate acțiunile deținute sau, după caz, un refuz motivat, se consideră că acționarul a acceptat tacit cererea Ofertantului.

Acționarii se vor adresa Ofertantului în vederea instrăinării acțiunilor la sediul Emitentului, respectiv la adresa Str. Victoriei, nr. 57, mun. Bălți, cod poștal MD 3100, Republica Moldova, număr de telefon 0 231 3 20 90, pe durata cererii de retragere obligatorie, în zilele de lucru între orele 10.00-16.00.

Confirmarea existenței mijloacelor de plată necesare pentru achiziționarea valorilor mobiliare care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie, modalitățile de achitare a acestora către deținătorii de valori mobiliare.

Ofertantul va utiliza fonduri proprii pentru achiziția acțiunilor care constituie obiectul cererii de retragere obligatorie. Ofertantul confirmă existența mijloacelor financiare necesare pentru procurarea acțiunilor și garantează achitarea acestora. Ofertantul va plăti contravaloarea acțiunilor prin modalitatea aleasă și comunicată de acționar.

În cazul în care o asemenea comunicare nu este făcută către Ofertant, acesta efectuează plata acțiunilor prin mandat postal cu confirmare de primire la adresa acționarului, așa cum este aceasta menționată în registrul acționarilor Emitentului. În situația în care sumele plătite acționarilor prin mandat poștal sunt returnate Ofertantului, acesta le va depune în conturi bancare speciale deschise de către Emitent la B.C. ENERGBANK S.A. având codul IBAN: MD07EN00000028098923845/MDL - în favoarea acționarilor-persoane juridice și MD20EN00000028099924845/MDL - în favoarea acționarilor-persoane fizice care nu au încasat contravaloarea acțiunilor.

Durata cererii de retragere obligatorie. Prezenta Cerere de retragere obligatorie este valabilă pentru o perioadă de 30 (treizeci) de zile calendaristice și este cuprinsă între 12.09.2018 și 11.10.2018.

**Ofertant: FABRICA DE UNT DIN FLOREȘTI S.A.,
 reprezentată prin Director, Grigoraș Pavel**

**Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку**

2

**Станет ли Молдова
популярным направлением
винного туризма?**

2

**Приток средств
на депозиты
продолжается**

3

Доклад IPRE: Экспорт Молдовы в страны Евросоюза превысил 68%

Экспорт Молдовы в страны Евросоюза превысил 68%. Как передает агентство «ИНФОТАГ», об этом говорится в докладе Института европейской политики и реформ (IPRE), подготовленном при финансовой поддержке министерства иностранных дел Германии.

Исполнительный директор IPRE Юлиан Гроза отметил, что исследование проводилось по итогам первого полугодия 2018 года. Согласно докладу, экспорт в страны ЕС на конец исследуемого периода составил 68,48% от общего объема, что на 5,05% больше, по сравнению с прошлым годом. Исследование показывает, что по некоторым отечественным товарам существующие квоты были выбраны почти полностью или даже превышены. Так, квота на зерно была выбрана на 94%, на обработанные зерновые культуры – на 179%, а на сахар и кукурузу – на 250%.

«Все же, существенное увеличение объема экспорта в страны Евросоюза было достигнуто за счет экспорта машин и оборудования, который вырос на 60% по сравнению с аналогичным периодом прошлого года и составил 26% всего экспорта Молдовы в ЕС», – говорится в докладе.

Авторы исследования указывают, что данная группа товаров, которая включает в основном производство кабельной продукции, практически не имеет добавленной стоимости и не приносит доходы в бюджет страны.

«Эта продукция производится в таможенном режиме временного ввоза, после чего экспортируется,

существенно влияя на показатели роста объема экспорта на рынки Евросоюза. В то же время предприятия, которые наладили эту продукцию в Молдове в последние несколько лет, создают рабочие места в стране, выплачивают заработную плату на уровне средней по национальной экономике или выше, а также выплачивают все налоги в социальный, медицинский бюджет и пенсионный фонд, что положительно отражается на состоянии экономики в целом», – отмечается в исследовании.

По мнению авторов, это «несколько замедляет процесс массового выезда граждан страны за рубеж, ставший устойчивым трендом за последние десятилетия, а также не позволяет окончательно развалиться системам социальной поддержки, медицинского и пенсионного обеспечения населения».

Согласно отчету, достигнут заметный рост по экспорту на рынки Евросоюза текстиля и фруктов – на 25% и соответственно 81%.

«В то же время на 14% снизился экспорт мяса, не проводятся

мероприятия по продвижению молочной продукции и яиц. Нет заметного прогресса во внедрении обязательств, связанных с санитарным и фитосанитарным контролем. Некоторый прогресс отмечен в адаптации европейского ветеринарного законодательства; потребительской информации о качестве продуктов; упаковке пищевых товаров; предоставлении услуг в электронной торговле; бухучете, финансовой отчетности и аудите; финансовых услугах», – констатируют эксперты IPRE.

**Курс валют
на 12.09.2018 г.**

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	16.7536
EUR	1	19.4098
UAH	1	0.5961
RON	1	4.1904
RUB	1	0.2389

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Внимание профессиональных участников рынка страхования!

Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает о прекращении работы электронного адреса rcasupport@cts.md.

Заявления о регистрации, изменении и / или дополнении данных в Государственной информационной систематизированной системе RCA Data должны отправляться по электронному адресу support.rca@cnpf.md.

КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ:

Главное управление страхования при
Национальной комиссии по финансовому рынку
Ведущий специалист Любовь Бугай – 022 859 414
Старший специалист Елена Ботнар – 022 859 495

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство «Editii Periodice» (022) 233740

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Станет ли Молдова популярным направлением винного туризма?

Без сомнения, III Всемирная конференция по винному туризму, состоявшаяся на прошлой неделе, стала одним из самых важных экономических событий года.

Конференция по винному туризму проходила в замке Мими (село Бульбоака района Анений Ной). В мероприятии приняло участие более 200 гостей из 60 стран. Конференция прошла под эгидой Всемирной туристической организации при ООН (UNTWO), в партнерстве с Правительством Республики Молдова.

Заместитель генсекретаря Всемирной организации туризма Хайме Кабал отметил, что Молдова должна воспользоваться преимуществами, которые предоставляет виноградарско-винодельческая сфера, среди которых: создание рабочих мест, генерирование важных источников дохода, развитие сельской местности. Чиновник подчеркнул, что для этого необходимо участие в равной степени как государства, так и частного сектора.

ВИННЫЙ ТУРИЗМ В МОЛДОВЕ СЕГОДНЯ

Конечно, нам есть что показать миру. На протяжении всего Drumul Vinului открыто 15 винозаводов, а в будущем году их станет 38, что в два раза больше, чем три года назад. Ведутся работы по установке 156 туристических указателей, направляющих к этим и другим туристическим объектам. Замечательными, по словам Хайме Кабал, являются винозаводы в Малых Милештах, Крикова, Пуркарах, а по их следам идут и другие. Все это модернизируется, чтобы привлекать больше туристов. Молдавское вино становится все более известным в странах, куда его экспортируют, особенно в Европе.

«На мировом уровне в Республике Молдова самая высокая плотность виноградников по сравнению с сельскохозяйственными угодьями. Она занимает 6-е место среди европейских стран по площади виноградников. Благодаря Соглашению о свободной торговле с ЕС, большая часть экспорта вина приходится на европейские страны», — подчеркнул премьер-министр Павел Филип.

«У наших вин больше всего награды в мире. Мы получили свыше

380 медалей, в основном золотых. Больше всего вина экспортируется в Европейский союз», — отметил государственный секретарь Министерства сельского хозяйства Василе Лука. Эти награды вручаются на самых престижных конкурсах, что является лучшей визитной карточкой для иностранных граждан, увлекающихся винным туризмом.

Директор Национального бюро винограда и вина Георге Арпентин отметил, что винодельческий сектор лидирует по числу созданных рабочих мест в сельской местности. Для привлечения большего количества туристов НБВВ вместе с Правительством проводит различные мероприятия, региональные фестивали, совместные мероприятия с винозаводами. В этих целях желательно, чтобы Национальный день вина длился неделю. В прошлом году главный винный праздник привлек более 100 тысяч туристов.

«Всего за несколько дней благодаря мерам, принятым Правительством, и при поддержке стратегических партнеров, Республика Молдова превратилась из производителя среднего по качеству вина наливом в производителя бутылированного вина безупречного качества, экспортируемого в более чем 60 стран мира, в том числе и за океан в США. Практически произошла перезагрузка винодельческой индустрии, в том числе создание винодельческого бренда страны, учреждение специального органа — Национальной организации винограда и вина, напрямую ответственного за продвижение молдавских вин, проведение широкомасштабных кампаний по привлечению туристов», — заявила Карен Хиллард, глава миссии USAID в Молдове.

Но, по ее словам, сейчас эти результаты надо закрепить, найти новые возможности развития туризма в Молдове. И здесь «критически важен опыт стран, ушедших далеко вперед в этой сфере, чьи представители сегодня собрались в этом зале».

У нас есть уникальные винозаводы, исторические места, что все вместе составляет привлекательный пакет для туристов. Все вместе они составляют большую ценность, дающую туристу возможность посетить ряд объектов. Еще привлекательнее выглядит их включение в маршруты, общие с Румынией и Украиной, так как иностранцы, приезжающие в эти страны,

посещают и Молдову. Есть и старая проблема инфраструктуры, особенно дороги. Слишком высокие цены, в том числе на проживание, иногда даже выше, чем в странах с давними туристическими традициями. И, конечно, имеет значение продвижение туристических направлений с нашей стороны. Необходимо разработать статистику туристического потребления, то есть стоимости услуг, которыми воспользовались посетители.

На конференции присутствовало около 30 иностранных журналистов и блогеров, освещавших самые интересные события мероприятия с точки зрения собственных впечатлений. Очевидно, что таким образом Республика Молдова становится заметнее. Но нужны и другие меры по продвижению, в том числе посредством дипломатических представительств. Все больше людей, приезжающих или выезжающих из страны, предпочитают пользоваться интернетом для получения информации, тем более что здесь есть богатый выбор. Поэтому этот инструмент необходимо задействовать по максимуму.

СТАТИСТИКА О СЕКТОРЕ ТУРИЗМА

Проведение мероприятия в Молдове свидетельствует об официальном признании того, что наша страна является важным виноградарско-винодельческим направлением на мировой карте туризма. Согласно статистическим данным Международной организации винограда и вина, Молдова входит в число 20 ведущих производителей вина с ежегодным объемом производства 1,8 млн гектолитров. По площади виноградников, которая составляет 4% территории страны или 7% пахотных земель, в Молдове самая высокая плотность виноградников на мировом уровне, а на европейском по площади виноградных насаждений она занимает 6 место.

В прошлом году в Республике Молдова число иностранных туристов выросло на 50% по сравнению с 2015 г. Также в 2017 г. сельские пансионаты посетили в 3 раза больше человек, чем два года назад, количество винодельческих предприятий, предоставляющих туристические услуги, удвоилось, а число посетителей виноградарско-винодельческих туристических направлений выросло на 20%.

Влад БЕРКУ

Решения НКФР

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку от 24.08.2017 принято решение о регистрации в Государственном реестре ценных бумаг исключение ценных бумаг, выпущенных ранее 65 акционерными обществами, в результате их исключения из Государственного реестра юридических лиц.

Борис Ерушевски

Требования к лицам, занятым в посреднической деятельности в страховании и / или перестраховании

На основе Закона №407/2006 о страховании, страховые посредники обязаны соответствовать требованиям к профессиональной подготовке и опыту в сфере выполняемых функций, ответственности и полномочий, на основе которых они осуществляют деятельность, и владеть, по необходимости, сертификатом квалификации, выданным на условиях Положения о требованиях к профессиональной подготовке и компетенции в страховании, утвержденного Постановлением НКФР №49/5 от 30.09.2016 (Monitorul Oficial №399-404/1949 от 18.11.2016).

Указанный нормативный акт устанавливает требования к профессиональной подготовке, компетенции и опыту для следующих категорий лиц:

- 1) собственный персонал страховщика;
- 2) собственный персонал агента банкашуранс;
- 3) управляющий страхового и / или перестраховочного брокера;
- 4) собственный персонал с полномочиями посредника в страховании и / или перестраховании;
- 5) страховые агенты — физические лица;
- 6) управляющие страхового агента — юридического лица;
- 7) субагенты.

Таким образом, НКФР повторно обращает внимание указанных лиц, что срок, до которого надо привести свою деятельность в соответствие с требованиями к профессиональной подготовке и компетенции в страховании, истекает 18.11.2018.

Для дополнительной информации обращайтесь в офис НКФР по адресу: мун. Кишинэу, бульвар Штефана чел Маре, 77.

Контактные лица:

секретарь Аттестационной комиссии

Даниела Гузун — (022) 859 493;

начальник Генерального управления страхования

Татьяна Чобану — (022) 859 481.

<http://cnpf.md/md/inf curs/>

Эксперты PwC помогут Молдове в повышении рентабельности госпредприятий

Эксперты международной сети консалтинговых и аудиторских компаний PricewaterhouseCoopers (PwC) помогут Молдове в повышении рентабельности госпредприятий и привлечении в республику компаний в области информационных технологий (IT).

Как сообщили «ИНФОТАГ» в Министерстве экономики и инфраструктуры, эти вопросы обсуждались в понедельник в Кишиневе на встрече министра Кирилла Габурича и представителей PwC.

Министр сказал, что Правительство рассматривает несколько возможностей для повышения рентабельности госпредприятий — концессии, партнерство и приватизацию.

«Госпредприятия обязательно должны быть прибыльными, и в этом отношении нам необходимо решить проблему эффективности управления. Мы рассчитываем на поддержку и рекомендации PwC по повышению эффективности управления предприятиями, а также в стимулировании рациональной приватизации, поскольку у вас есть опыт в этом деле», — отметил министр.

Представители PwC рассказали об опыте приватизации нескольких румынских компаний в энергетическом секторе, которые сейчас прибыльны. Они оценили усилия правительства РМ по улучшению деловой среды.

«Я был приятно впечатлен тем, что РМ удалось принять ряд налоговых мер для содействия IT-индустрии. Это очень хорошо, и результаты будут заметны. Хотя налоговое бремя сокращается, доходы бюджета будут увеличиваться, так как многие начнут работать на законных основаниях. Вы отлично поработали, когда представили единый налог с оборота для IT-парков (7%). Убеден, что Молдова, обладающая человеческими ресурсами в IT-секторе, станет новой моделью успеха в этой области», — сказал менеджер PwC Romania Ионуц Симион.

Собеседники договорились о проведении исследования о влиянии новшеств в налоговом законодательстве на IT-сектор. После этого эксперты PwC представят рекомендации для реализации потенциала этого сектора в Молдове.

Справка «ИНФОТАГ»: PricewaterhouseCoopers — международная сеть компаний, предлагающих профессиональные услуги в области консалтинга и аудита. Она образована в 1849 г. со штаб-квартирой в Лондоне.

Приток средств на депозиты продолжается

Население и компании держат в банках 35,7 миллиарда леев в виде срочных вкладов и вкладов до востребования, что более чем на 3% больше, по сравнению с первым кварталом. Таковы данные Национального банка Молдовы. Банкиры говорят, что с каждым месяцем граждане вкладывают все больше денег в банки и темпы роста вкладов опережают темпы роста кредитования.

Интересно, что наряду с вкладами физических лиц растут и вклады юридических лиц, которые по состоянию на конец второго квартала 2018 года держали в банках в молдавских леях 13,5 миллиарда леев, что на 7% больше, по сравнению с предыдущим кварталом. Анализ динамики вкладов компаний показывает, что их объем не менялся до 2014 года (10 миллиардов долларов) и резко вырос в четвертом квартале 2014 года, когда произошла кража в трех банках Молдовы. В конце следующего года совокупные вклады компаний достигли 7,5 миллиарда леев. Заметно, как политические и экономические изменения в стране прямо влияют на отношение бизнеса к вкладам или развитию предприятий.

В результате роста вкладов и чтобы противодействовать излишку ликвидности в банках, впервые в этом году Исполнительный комитет Национального банка Молдовы (НБМ) решил увеличить норму обязательных резервов из средств, привлеченных банками в молдавских леях и в неконвертируемой валюте, на 2,5 процентного пункта – до 42,5% от расчетной базы. Норма увеличена на период применения обязательных резервов в молдавских леях: 16 сентября – 15 октября 2018 года. В то же время норма обязательных резервов из средств, привлеченных в свободно конвертируемой валюте, сохраняется на текущем уровне 14,0% от расчетной базы. Последний раз Центробанк увеличивал норму обязательных резервов в 2017 году – с 35 до 40%.

БИЗНЕС ОТКАЗАЛСЯ ОТ ИНВЕСТИЦИЙ ДО ОКОНЧАНИЯ ВЫБОРОВ

В третьем отчете об инфляции НБМ отмечает, что «избыточная ликвидность в банковской системе умеренно смягчилась в течение второго квартала 2018 года и составила 9 млрд 241 млн леев». В то же время этот уровень ликвидности «в условиях сбалансированного управления денежной и макроэкономической политикой может способствовать росту экономики, в основном за счет предоставления кредитов по конкурентоспособным ставкам».

Баланс портфеля чистых кредитов в конце первого полугодия

составил 41,1% от общего объема активов или 33,1 млрд леев, снизившись в течение первых шести месяцев года на 1,0% (327 млн леев). С другой стороны, объем новых кредитов, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, увеличился на 11,6%, и одним из факторов стало снижение процентной ставки по кредитам.

Физические лица придают импульс динамике кредитования. В частности, речь идет о кредитах на приобретение недвижимости в рамках программы Prima Casa.

Соотношение между кредитами и вкладами во втором квартале этого года составило 54,4 к 76%. Процесс кредитования отражает потребность экономики в инвестициях, готовность экономических агентов брать займы в банках, а также прогнозы банков в отношении развития национальной экономики в будущем. Сейчас бизнес не торопится осуществлять крупные инвестиции на фоне непредсказуемости в связи с выборами 2019 года.

По информации Национального бюро статистики, в январе – июне 2018 г. инвестиции в долгосрочные нематериальные активы составили 140,6 млн леев, увеличившись на 21,6% в сравнении с аналогичным периодом прошлого года. В то же время инвестиции в долгосрочные материальные активы повысились на 7,2% – до 6 млрд 627,1 млн леев.

По данным НБС, в I полугодии 2018 г. инвестиции в оборудование, машины, передаточные устройства составили 2 млрд 428,1 млн леев, увеличившись на 7,8% в сравнении с показателями того же периода 2017 г.

Инвестиции в строительство жилых домов составили 1 млрд 044,7 млн леев (-3,7% к тому же периоду 2017 г.), инвестиции в нежилые дома (здания и сооружения) – 1 млрд 069,3 млн леев (+3,1%), инвестиции в транспортные средства – 770,5 млн леев (+22,2%), в инженерные сооружения – 984,8 млн леев (+27%), другие материальные активы – 329,7 млн леев (-11,5%).

В структуре инвестиций по типу основных средств наибольший удельный вес за шесть месяцев 2018 г. пришелся на инвестиции в оборудование, машины и передаточные устройства – 35,9% от общего объема. Главными источниками финансирования инвестиционной деятельности в I полугодии 2018 г. оставались собственные средства хозяйствующих субъектов, составившие 4 млрд 727,3 млн леев (69,8% от общей суммы). При этом, в сравнении с аналогичным периодом 2017 г., их объем в январе – июне увеличился на 2,9%.

Инвестиции за счет бюджетных средств составили в целом 715,8 млн леев (10,6% от общего объема инвестиций). При этом инвестиции за счет средств бюджета составили 371,6 млн леев (5,5% от общей суммы), увеличившись на 61,8%, а инвестиции

из бюджетов административно-территориальных единиц выросли на 41,3% – до 344,2 млн леев, а их доля в общем объеме инвестиций составила 5,1%. Иностранские инвестиции сократились на 21,2% – до 278,9 млн леев, а их доля в общем объеме составила 4,1%. Инвестиции из других источников составили 1 млрд 045,7 млн леев (доля 15,5%), увеличившись на 19,3% в сравнении с тем же периодом прошлого года.

У БАНКОВ ХОРОШИЕ ПРУДЕНЦИАЛЬНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Основные финансовые и пруденциальные показатели коммерческих банков, зарегистрированные в конце июля, растут как в совокупности, так и в большинстве случаев по отдельности, отмечает Независимый аналитический центр Expert-Grup.

Даже со вступлением в силу новых требований расчета уровня капитала и подверженности риску при предоставлении кредитов, показатель достаточности капитала, взвешенного с учетом риска, остается на должном уровне – около 27% для всего банковского сектора, с колебаниями на индивидуальном уровне в пределах от 19,6 до 63 процентов. Ликвидность банков остается значительно выше регулируемых лимитов, а также тех, которые рекомендованы банковской практикой, что подтверждает медленное улучшение функции банковского посредничества и появление альтернативных издержек на уровне банков, отмечают экономисты. Таким образом, к концу июля накопленная банками прибыль выросла до 1,1 млрд леев, испытываемый негативный убыток в одном банке (BC Eximbank – 40,6 миллиона леев).

Эксперты констатируют увеличение общего кредитного объема – с 219 млн леев в июле до в общей сложности 33,4 млрд леев. Наибольший вклад в этом разделе у кредитов, предоставленных для пищевой промышленности, которые выросли до 139 млн леев, и потребительских кредитов, которые увеличились на 111 млн леев. С другой стороны, самое большое снижение в этой области показали кредиты в области торговли, у которых был минус 105 млн леев, и энергетическом секторе – спад на 12 млн леев.

Тем не менее, в июле зафиксирован рост объема кредитов, выданных физическим лицам на покупку/строительство недвижимости, – почти на 88 млн леев по сравнению с предыдущим месяцем, что свидетельствует о повышенном интересе к программе «Первый дом».

По информации Expert-Grup, показатели качества кредитного портфеля продолжают улучшаться. Так, в конце июля объем проблемных кредитов составил около 14,4%, он колебался в пределах 5-35%, в зависимости от банка.

Виктор РПСУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; BC «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI00002251311138MDL

Сертификат о завершении договора купли-продажи Vestmoldtransgaz подписан в Кишиневе

Сертификат о завершении договора купли-продажи госпредприятия Vestmoldtransgaz подписан в Кишиневе министром экономики и инфраструктуры Кириллом Габуричем, а также представителями Агентства публичной собственности Дориной Чеботарян и румынской компании Eurotransgaz Тудором Дуцу и Кристианом Русу.

Как передает «ИНФОТАГ», Габурич сказал на пресс-конференции, что с подписанием сертификата Eurotransgaz подтверждает готовность выполнить обязательства по строительству газопровода Унгень – Кишинев к концу 2019 г., а также инвестировать в этот проект порядка 90 млн евро.

«Мы сделали еще один шаг на пути строительства этого инфраструктурного проекта, который призван повысить уровень энергетической безопасности Молдовы. Газопровод Унгень – Кишинев позволит властям реализовать одну из своих приоритетных целей – создать базу для рынка энергетики», – сказал он.

Министр экономики Румынии Дэнуч Андрушка отметил, что подписание этого документа является историческим шагом для Молдовы и его страны.

«Приватизация Vestmoldtransgaz является стратегическим решением Правительства РМ. Молдова обеспечивает безопасность доступа к рынку природного газа Европы, а Румыния показывает смелую политику, еще раз подчеркивая успешность партнерства между двумя государствами. Учитывая улучшение двухсторонних отношений в последние годы, сотрудничество между компаниями и правительствами двух стран было углублено, особенно по части привлечения румынских инвестиций в молдавский энергетический сектор», – сказал он.

Ранее премьер-министр Павел Филип встретился с министром экономики Румынии и генеральным директором Transgaz Romania Ионом Стерианом по случаю подписания сертификата.

Он поблагодарил представителей Transgaz и Transgaz Romania за их усилия, а также заверил, что Правительство Молдовы окажет всю необходимую поддержку для скорейшего объявления тендеров и начала работ по строительству газопровода.

Как уже сообщал «ИНФОТАГ», румынский газотранспортный оператор Transgaz приобрел в начале года посредством своей дочки в РМ Eurotransgaz молдавского оператора Vestmoldtransgaz единым имуществом комплексом, включая молдавскую часть газопровода Яссы – Унгень за 180 млн леев с условием инвестиций в размере не менее 93 млн евро в течение двух лет в продление газопровода до Кишинева.

До этого Молдова и Румыния построили 43-километровый трансграничный газопровод Яссы – Унгень, сдав его в эксплуатацию в 2014 г., однако он так и не стал функциональным. Его цель – исключить зависимость РМ от одного источника – российского «Газпрома». Газопровод обошелся в 26,5 млн евро, из которых 80% оплатили румынские и европейские партнеры.

Следующим важным этапом проекта станет строительство на территории Молдовы газопровода Унгень – Кишинев, а также газопровода Онешть – Леукань и компрессорной станции на территории Румынии, чтобы подавать газ в Молдову.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Рамона НИКУЛЧА, Оксана ПУЙ.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Специалист по связям с общественностью
Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:
ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Аександри, 115.
(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chișinău,
VIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств «Moldpres» и «InfoMarket». Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах «Capital Market», отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar Grup» SRL